

Tuletko sinäkin mukaan? – Toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön näkyminen Lapin Kansan Luppo-viikonvaihdeliitteen artikkeleiden sisällössä

Elina Sonkajärvi

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Amk-opinnäytetyö

2022

Medianomin tutkinto

Tiivistelmä

Tekijä(t) Elina Sonkajärvi
Tutkinto Medianomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Tuletko sinäkin mukaan? – Toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön näkyminen Lapin Kansan Luppo-viikonvaihdeliitteen artikkeleiden sisällössä
Sivu- ja liitesivumäärä 41 + 8
Opinnäytetyö käsittelee toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön merkitystä jutun sisällölle sanomalehti Lapin Kansan Luppo-viikonvaihdeliitteen artikkeleissa. Opinnäytetyössä tutkimuskohteena on kuusi Luppo-viikonloppuliitteessä vuonna 2021 julkaistua juttua, jotka on analysoitu käyttäen aineistopohjaista sisällönanalyysiä. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millainen vaikutus valokuvaajan ja toimittajan yhdessäolo kuvaushetkellä on jutun sisältöön ja kokonaisuuteen. Tutkimustulokset voisivat auttaa toimituksia pohtimaan henkilöstöresursseja ja juttuihin käytettävää aikaa, olettaen että juttujen sisältö on laadukkaampaa ja monipuolisempaa toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön lopputuloksena. Tutkimusaineiston kuvat ja tekstit purettiin osiin ja eri kategorioihin aineistopohjaisen sisällönanalyysin menetelmällä. Kategorioiksi valikoitiin valokuvan käyttötavat: avoin, epäsuora ja symbolinen. Menetelmän tuottamat tutkimustulokset osoittivat, että valokuvaajan ja toimittajan yhteistyön ansiosta lukijalle on tehty juttuja, jotka sisältävät laajoja merkityksiä ja tulkintoja. Ilman toimittajan ja valokuvaajan yhdessä käymiä keskusteluja, yhteen tuotuja näkemyksiä, toisen ammattitaidon kunnioitusta ja aitoa kiinnostusta päähenkilöä ja jutun lopputulosta kohtaan, analysoidut kategoriat olisivat voineet jäädä melko kapeiksi.
Asiasanat Lehtikuva, valokuva, valokuvaajan työ, toimittajan työ, kuvajournalismi, journalismi, narratiivinen journalismi, tarinankerronta, suunnittelu

Sisällys

1 Johdanto.....	1
1.1 Valokuvaaja ja toimittaja ”tutkaparina”	2
1.2 Opinnäytetyön rakenne	4
2 Tietoperusta	6
2.1 Valokuvaajan ja toimittajan roolit Lapin Kansan viikonloppuliitteessä	6
2.2 Juttujen suunnittelu	7
2.3 Mitä valokuvalla ja videolla halutaan kertoa?	10
3 Empiirinen osa	11
3.1 Aineistopohjainen sisällönanalyysi	11
3.2 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi Lapin Kansan Luppo-juttujen tulkinnassa.....	12
3.2.1 Häpeän särkijä (Luppo 2/2021)	13
3.2.2 Rajan pelastajat (Luppo 7/2021)	16
3.2.3 Erämaan kutsu (Luppo 7/2021)	20
3.2.4 Perinteiden vaalija (Luppo 8/2021)	24
3.2.5 Luentoja onnesta (Luppo 9/2021).....	27
3.2.6 Kutsumuksena kärsimys (Luppo 9/2021)	31
4 Pohdinta.....	35
4.1 Johtopäätökset.....	36
4.2 Oma oppiminen.....	37
Liitteet.....	42
Liite 1. Häpeän särkijä.....	42
Liite 2. Rajan pelastajat	43
Liite 3. Erämaan kutsu.....	44
Liite 4. Perinteiden vaalija	46
Liite 5. Tohtori tuli kaupunkiin	48
Liite 6. Kutsumuksena kärsimys	49

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni tutkin toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön näkymistä artikkelin tekstin ja kuvien yhteydessä. Tutkimukseni vastaa kysymykseen, millainen merkitys valokuvaaja ja toimittajan yhteisellä läsnäololla kuvien ottamisen yhteydessä on artikkelin sisällölle?

Tutkimuksessani analysoin sanomalehti Lapin Kansan viikonloppuliite Luppoon tekemiä henkilöjuttujen ja reportaasien tekstiä, kuvia ja videoita vuoden 2021 tammi–syyskuun aikana. Lapin Kansa on Kaleva mediaan kuuluva kuusipäiväinen sanomalehti, joka on ilmestynyt vuodesta 1928 saakka. Lapin Kansa on markkina-alueensa ykköslehti (Nordenstrengh & Nieminen 2017, 84). Viikonloppuliite Luppoo on printtiversio lauantaisin ilmestynvä aikakauslehden mallia mukaileva julkaisu, joka koostuu erilaisista narratiiviseen journalismiin keskittyvistä jutuista ja reportaaseista. Juttuja visualisoidaan kuvittamalla, valokuvilla ja videoilla.

Opinnäytetyössäni aineistoina käytettäviä ja analysoitavia juttuja on yhteensä kuusi. Analyysi keskittyy juttujen printtiversioiden tekstiin ja kuviin sekä verkkojulkaisussa käytettyihin lähtövideoihin. Kaikkien analysoitavien juttujen valokuvat ja videot on suunniteltu yhdessä kuvaajan kanssa ja olen ollut kaikissa kuvaustilanteissa itse mukana.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty aineistopohjaista sisällönanalyysia (Tuomi & Sarajärvi 2002, 108; Vilkkä 2005, 140). Analyysimalliksi on valittu yhdysvaltalaiseen perinteeseen pohjautuva tapa, jossa aineistoa voidaan pelkistää tai ryhmitellä tai luoda ala- ja yläkategorioita sekä yhdistäviä kategorioita (Tuomi & Sarajärvi 2002, 114). Sisällönanalyysia tutkimusmenetelmänä on alun perin käytetty tekstipohjaisiin dokumentteihin, mutta nykyään sitä käytetään myös visuaalisten aineistojen menetelmänä (Rose 2016, 85; Seppänen 2005, 147).

Tutkimukseni on journalismin nykytilanteeseen nähden harvinainen. Sanomalehtien kiristyneet taloustilanteet ja niistä johtuvat henkilöstövähennykset ovat pakottaneet toimitukset tekemään juttuja kiireessä ja vähäisillä resursseilla. Toimittajat ja valokuvaajat työskentelevät mediaomistajien kasvaneiden tuottovaatimusten, digitaalisten julkaisualustojen haasteiden ja lukijoiden odotusten ristipaineessa (Helle 2009, 91). Kiristynyt kilpailutilanne kannattavasta mediatuotannosta on johtanut ajatukseen nopeudesta valttikorttina. (Huovila 2004, 11). Juttujen suunnitteluun on enää harvoin riittävästi aikaa, saati että yhden jutun äärellä voisi työskennellä kaksi ihmistä yhtä aikaa. Laatujournalismin käsite joutuu tulilin-

jalle nopeusvaatimusten edessä. Kun asetetaan vaakakuppiin nopeus ja luotettavuus, luotettavaa tietoa tuottava hitaampi juttu on uskottavuuden kannalta painavampi kriteeri (Huovila 2004, 11).

Toimituksissa valokuvaajat ja toimittajat ovat yhä harvemmin juttukeikoilla yhdessä. Haastattelut tehdään erikseen, jonka jälkeen kuvaaja lähetetään paikalle vaihtelevan kattavilla ohjeilla ja taustatiedoilla. Harvassa toimituksessa, varsinkaan paikallistoimituksissa, on enää ammattivalokuvaajia, vaan toimittajat hoitavat myös kuvaamisen (Lauterer 2006, 227).

Lapin Kansa on tässä näkymässä poikkeus kolmella vakituisella valokuvaajallaan ja parilla avustavalla sekä vakituisella Luppo-toimittajalla. Luppo-juttuja tehdään Lapissa 21 kunnan alueella. Välimatkaa toimituksen ja jutun teon paikan välillä voi olla jopa 500 kilometriä. Jutun materiaalin keräämiseen voi mennä välimatkojen vuoksi parikin työpäivää ja usein tästä johtuen matkoilla pyritään saamaan materiaalia useampaan kuin yhteen juttuun. Näille keikoille lähdetään aina yhdessä kuvaajan kanssa.

Näihin lähtökohtiin peilaten opinnäytetyöni pyrkii tieteen jaloön tavoitteeseen eli kertomaan jotain uutta tietoa aiheesta (Kananen 2015, 37). Opinnäytetyöni tavoitteena on tuoda esiin, millainen merkitys toimittajan ja valokuvaajan yhteistyöllä kuvaushetkellä on kuvan ja tekstin tuomisessa yhteen lopullisessa artikkelissa. Tavoitteena on nostaa esiin yhdessä toimimisen ja läsnäolon merkitystä, mikä voi sitoa kuvat ja tekstin selkeämmin yhteen.

Tutkimuksestani on toivon mukaan hyötyä toimituksille heidän pohtiessaan henkilöstöressurssien, ajankäytön ja halutun tuloksen suhdetta. Aineiston analyysi voi osoittaa, että juttu on lukijoille antoisampi ja yhtenäisempi, kun valokuvaaja ja toimittaja ovat olleet yhdessä tekemässä koko prosessia. Tutkimukseni tulokset voivat antaa perusteluja ja auttaa toimituksia satsaamaan enemmän resursseja yksittäiseen juttuun, mikäli tutkimukseni osoittaa, että tällä ratkaisulla saadaan aikaan laadukkaampia juttuja.

1.1 Valokuvaaja ja toimittaja ”tutkparina”

Toimittajat kertovat aiheista sanoin, mikä vaatii lukijalta kieliopin ja merkkijärjestelmän tuntemista. Luettu teksti prosessoidaan lukijan oman tietoisien prosessin kautta, se vaatii aktiivista työskentelyä. Valokuvaajat välittävät tietoa kuvien avulla. Valokuva ei vaadi samalla tavalla prosessointia, vaan se siirtyy suoraan vastaanottajan tietoisuuteen. Kuvan tulkintaan vaikuttavat lukijan oma kokemusmaailma, elämäkokemus ja kulttuuritausta.

Jotta kuvasta saataisiin tuotettua juttua tukeva ja sen informaatiota välittävä vaikutus ilman tulkinnallisia vääristymiä, on kuvan sisältö ankkuroitava aiheeseen tekstin avulla. Tällä ankkuroinnilla vahvistetaan tekstin ja kuvan suhdetta, jolloin kuva tukee tekstiä, kun siitä osoitetaan haluttuja piirteitä ja lukijalle rakennetaan tie haluttuun tulkintaan. (Huovila 2005, 150–153.)

Tutkimuksia toimittajan ja kuvaajan yhteistyön vaikutuksesta jutun sisältöön ja rakenteeseen ei ole tehty paljoakaan, ainakaan suomeksi. Suomalaisetkin tutkimukset ja teokset, joihin tiedonhankinnassani törmäsin, käsittelivät enimmäkseen kuvajournalismia, eli aiheetta lähestyttiin valokuvaajan näkökulmasta. Tästä esimerkkinä voitaisiin käyttää Hannu Vanhasen teosta *10+1 puheenvuoroa kuvareportaasista*, jossa valokuvaajat kuitenkin kertovat ja avaavat hieman myös toimittajan roolia kuvaushetkillä. Kansainvälisistä tutkimuksista tunnetuin on ehkä Catherine Lutzin ja Jane Collinsin teos *Reading National Geographic* (1994). Tässä tutkijat käyttävät laadullista ja tulkintaperustaista teoriaa tutkimuksen ohjaajana (Seppä 2012, 222).

Taloudellisten leikkureiden armoilla olevat toimitukset ja freelance-työn lisääntyminen on tehnyt myös toimittajista valokuvaajia, halusivat he sitä tai eivät. Harvat toimittajat työskentelevät nykyään vain tiettyjen kuvaajien kanssa, tai ammattikuvaajien kanssa yleensä, mutta esimerkiksi pitkään samassa toimituksessa työskennelleistä voi muodostua urheilutermein sanottuna ”tutkapari”.

Tästä esimerkkinä on esimerkiksi edesmennyt toimittaja Ilkka Malmberg ja hänen kuvaajaparinsa Markus Jokela. He julkaisivat vuodesta 1987 alkaen Helsingin Sanomien Kuvakausiliitteessä 48 yhdessä tehtyä juttua, joista viimeinen ilmestyi huhtikuussa 2016. Malmberg kuoli syöpään myöhemmin samana vuonna. (Malkavaara 4.12.2016.)

Helsingin Sanomien toimittaja Anu Nousiainen on tehnyt useamman reportaasin saman kuvaajan, Johanna Aallon, kanssa. Hän kertoo reportaasin tekoa käsittelevässä esseessään, kuinka kuvaaja Aalto on ollut mukana jutun ideoinnissa alusta saakka ja kuinka kuvia kehitettiin ja käytiin läpi jo reportaasimatkan aikana. Näin Nousiaisella oli mielessään kuvia jo valmiiksi tekstinsä tueksi, kun hän viimein alkoi työstämään juttua. (Nousiainen 1998, 120–123.) Helsingin Sanomien kuvaajana toiminut Aalto kuoli vain 32-vuotiaana vuonna 2002 Aasiassa saamaansa dengue-kuumeeseen (Saarivuori 30.7.2002).

Helsingin Sanomien lisäksi myös Aamulehdessä toimi tunnettu tutkapari, toimittaja Matti Kuusela ja valokuvaaja Raine Lehtoranta. Kaksikko työskenteli yhdessä yli 20 vuotta ja Kuuselan mielestä edesmennyt Lehtoranta on maailman paras valokuvaaja. (Kuusela 5.5.2019.)

Myös vapaiden toimittajien ja valokuvaajien, eli freelancereiden ammattikunnasta löytyy parivaljakkoja. Esimerkiksi vuonna 2017 vuoden freelancereiksi valitut toimittaja Kaisa Viitanen ja valokuvaaja Katja Tähjä ovat yhteistyönä tehneet siirtolaisten elämää ja kohtaloita tunnetuiksi teoksissaan *Paperittomat* (2010) ja *Karkotetut* (2016) (Helsingin Sanomat 8.4.2017; Viitanen & Tähjä 2016, 7).

Työskentelin analysoitavissa jutuissa esiintyvien valokuvaajien kanssa monenlaisten uutisartikkeleiden parissa Luppo-juttujen lisäksi, ja kaikkien kuvaajien kanssa syntyi persoonallinen yhteistyö ja dynamiikka. Yhdistävinä tekijöinä kaikkien kanssa oli Nousiaisen (1998, 120) esiintuoma ideointi, jota tehtiin niin toimituksen kuvaamossa kuin pitkillä automatkoilla kohti pohjoista. Kuvaustilanteessa olimme samojen asioiden äärellä, joissa tavoitteena oli saada tarinaa tukevaa ja elävöittävää, lukijaa koukuttavaa visuaalista aineistoa. Molemmat pyrkivät omalla tavallaan luomaan jutun ja kuvan kohteeseen luottamussuhteen.

Keskinäistä luottamusta toimittajan ja valokuvaajan välille rakennettiin asettautumalla samaan tilanteeseen. Jotkin tarinat ovat vaatineet tuntien seisomista yli kahdenkymmenen asteen pakkasessa, toiset kolmekymmentä kilometriä ja seitsemän tuntia maastopyörän päällä korkeilla tuntureilla. Molemmat olivat läsnä, parasta mahdollista juttua varten.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Opinnäytetyöni jakautuu neljään osaan. Johdannossa esittelen tutkimuskysymyksen, aineiston ja tutkimusmenetelmän, sekä esittelen tutkimuksen tavoitteen.

Tietoperustaa käsittelevässä luvussa tulen esittelemään tutkimuksen taustoja sekä avaamaan tutkimusaineistoa laajemmin. Luvussa käsitellään toimittajan ja valokuvaajan ammattiin ja työhön liittyviä määritelmiä. Nämä sidotaan journalismin nykytilaan ja murrokseen, jossa tutkimuksessa esitetyn valokuvaajan ja toimittajan läsnäolo tutkaparina on kaatoava työtapana. Luvussa esitellään tarkemmin Lapin Kansa toimituksena ja viikonloppuliite Luppo osana sen toimintaa. Tietoperustassa esitellään myös pitkien juttujen suunnittelun ja rakentamisen teorian ja käytännöt journalismissa, sekä yleisellä tasolla että Lupon menetelmissä.

Empiirisessä osassa esittelen tutkimusmenetelmän ja kuinka olen soveltanut sitä tutkittavaan aineistoon. Tutkimusmenetelmänä on käytetty aineistopohjaista sisällönanalyysia, jota syventää teoriaohjaava analyysi (Tuomi & Sarajärvi 2002,108–110). Aineistona olevat kuusi juttua analysoidaan tutkimusmenetelmään nojaten omissa alaluvuissaan. Analysoitavat jutut esitetään pdf. -muodossa. Artikkeleihin, joista on myös verkkoversiossa video, liitetään linkki juttuun Lapin Kansan verkkosivuille. Jutut esitetään kronologisesti julkaisujärjestyksessä. Analyysissa tukeudutaan sekä tutkimusmetodiin että omiin havaintoihin aineiston luojana.

Viimeisessä osiossa käsittelen tutkimuksen tuloksia ja peilaan niitä olemassa olevaan tietoon ja aiempiin tutkimuksiin. Pohdin tutkimuksen tulosten mahdollisia vaikutuksia journalistisiin ja toimituksellisiin käytäntöihin. Lopuksi pohdin omaa oppimistani ja journalistisia toimintatapoja sekä aineiston tekijänä että käsittelijänä.

Liitteistä löytyvät artikkelit kokonaisuudessaan kansikuvien ja verkkolinkkien kanssa.

2 Tietoperusta

Valokuva on journalismin historian aikana noussut yhtä vaikuttavaksi kerronnan elementiksi kuin teksti. 1800-luvun loppupuolella alkanut tapa kuvittaa uutisia valokuvin koki aikansa journalistien keskuudessa vastustusta ja epäilyä tavan toimivuudesta. (George-Palilonis 2013, 131.) Vaikka kuva on päässyt paalupaikalle tekstin rinnalle ajan saatossa, kaikuja aiemmasta asenteesta voi osittain ehkä aistia vielä nykytoimituksissakin. Suholan, Turusen ja Variksen (2005, 152) teoksessa todetaan, että kuvaajat ovat kyseenalaistaneet toimittajien kiinnostusta kuvia kohtaan. Teksti on määrittänyt lehden sivujen sisältöä (Suhola, Turunen & Varis 2005, 152).

Parhaimmillaan teksti ja kuva tukevat toisiaan. Valokuva tuo ehkä vielä lisää tietoa ja erilaisia merkityksiä ja tulkintoja lukijalle, mitä tekstissä ei voida tavoittaa. Kuvat ja tekstit ovat eri merkkijärjestelmiä, joita lukija kuitenkin ymmärtää. Yhdessä nämä merkkijärjestelmät voivat luoda lukijalle syvempiä merkityksiä aiheesta, erityisesti jos toimittaja ja valokuvaaja ovat jakaneet saman näkemyksen ja ymmärryksen tavoittelusta lopputuloksesta. (Suhola, Turunen & Varis 2005, 152–153.) Tekstin ja kuvan yhteydestä kertoo se, että kuvaa vaihdettaessa tekstin merkitys voi muuttua toisenlaiseksi (Rantanen 2007, 19). Jotta teksti ja kuva saadaan yhteistyöhön, täytyy toimittajan ja kuvaajan tehdä yhteistyötä. Haluttuun lopputulokseen pääseminen vaatii neuvottelua jutun teon alusta saakka toimittajan ja kuvaajan kanssa (Suhola, Turunen & Varis 2005, 151).

2.1 Valokuvaajan ja toimittajan roolit Lapin Kansan viikonloppuliitteessä

Lapin Kansan viikonloppuliite Luppo on lauantaisin ilmestyvä, aikakauslehteä mukaileva julkaisu. Rantasen (2007) mukaan aikakauslehdet ovat tekstiä ja kuvia sisältäviä teemallisia artikkelikokonaisuuksia, jotka käsittelevät asioita, ihmisiä ja ilmiöitä. Kuten aikakauslehdet yleensä, myös Luppo on itsenäisempi osa Lapin Kansan uutistoimitusta, jolla on vakituinen toimittaja ja jutut eivät ole kiinni perinteisessä uutisvirrassa (Rantanen 2007, 23). Uutisia ihmisistä ja ilmiöistä, historiasta ja tapahtumista etsitään hiljaa taustalla, jotta lukijoille voitaisiin tuoda uutta tietoa aiheesta, josta he eivät edes tienneet haluavansa tietää (Kolodzy 2013, 148). Yleensä Lupon juttukirjo koostuu parista toimituksen oman toimittajan tekemästä jutusta, avustavan toimittajan sekä yhteistyötoimituksen Lännen Median tai omistajakonsernin Kalevan tuottamista jutuista. Yleisimpiä juttutyppejä Lupossa ovat reportaasit, feature-jutut ja ei-päiväkohtaiset taustajutut.

Reportaasi on laaja kuvaus uutistapahtumasta, jossa käytetään usein henkilöhaastatteluja ja kuvaillaan tapahtumaympäristöä. Feature-jutuiksi kutsutaan esimerkiksi henkilöjuttuja

tai juttuja, joissa uutisellinen asia esitetään ihmisen kautta. Ei-päiväkohtaiset jutut ovat taustoittavia, joissa voidaan käsitellä esimerkiksi kansainvälisen kriisin historiallista pohjaa tai ihmisten tavallista elämää eri näkökulmista ja aiheista. Taustajuttujen tekoon käytetään useampia päiviä tai joissain tapauksissa jopa kuukausia. (Huovila 2004, 126, 133.)

Lapin Kansan kuvatoimituksessa työskentelee kolme vakituista valokuvaajaa, joilla kaikilla on oma erikoisalansa, mikä toisinaan määrittää sitä, kuka kuvaajista lähtee kuvaamaan tiettyä aihetta. Mutta kuten uutistoimituksissa yleensäkin, myös resurssit määrittävät sen, kuka ja miten kuvaaja on käytettävissä (Mäenpää & Männistö 2009, 81). Kaikki Lapin Kansan toimituksen vakituiset ja avustavat kuvaajat tekevät kuvauskeikkoja Luppoon.

Luppo-juttujen keikoille esimerkiksi maakuntiin toimittaja ja valokuvaaja lähtevät aina yhdessä. Pitkillä automatkoilla voidaan keskustella ja suunnitella jutun mallia ja selvittää taustoja, sekä pohtia yhdessä ideoita jutun esittämiseksi. Kuvaaja ja toimittaja käyvät yhdessä läpi uutispäällikön ohjeet ja toiveet, jutun laajuuden ja sen vaatimat visuaaliset esitysmuodot ja määrät. Perinteisen mallin mukaan toimittaja haastattelee ja kuvaaja kuvaa, mutta tiedon jakamisen myötä itse keikalla kuvaaja on saattanut huomata esittää lisäkysymyksiä ja tarkennuksia toimittajan avuksi ja toimittaja ehdottanut erilaista kuvakulmaa.

2.2 Juttujen suunnittelu

Lapin Kansan toimituksessa ei ole kiveen hakattua ohjeistusta Luppo-juttujen toteutukselle ja tavoiteajoille, mutta omieni kohdalla prosessi oli suurimmaksi osaksi esittämäni kaltainen. Kokemukseni mukaan Luppoon tehtäviin juttuihin annetaan yleisesti aikaa noin viisi työpäivää. Jutun aihe ja idea on esitetty jo aiemmalla viikolla ja jutun haastattelut ja kuvaukset pyritään sopimaan maanantaille tai tiistaille. Lähtökohtaisena ajatuksena toimitusprosessissa on, että juttu on valmiina lauantain julkaisuun perjantai-iltapäivänä.

Lasse Rantasen mukaan kuvan käyttäjä eli toimittaja on usein myös kuvan suunnittelija. Hänen on tiedettävä, millaisia kuvia hänellä on käytössään, jotta sisältöä voi peilata niihin keinoihin, miten kuvaa voi käyttää. (Rantanen 2007, 140.)

Usein valokuvat otetaan samaan aikaan haastattelun yhteydessä, jolloin toimittajallakaan ei vielä välttämättä ole täyttä tietoa siitä, millainen tekstin lopputulos tulee olemaan. Tällöin on erittäin tärkeää suunnitella kuvavalikoimaa yhdessä kuvaajan kanssa, jotta kuvasto olisi sekä tunnelmaltaan, muodoiltaan että aiheiltaan mahdollisimman monipuolinen.

Toimittajalla voi olla tiedossa, mikäli jutussa on draamaa, iloa tai surua. Toimittajalla voi myös olla ajatus siitä, millainen persoona kuvattava henkilö on. Myös kuvauspaikalla on merkitystä sille, miten kuvat saadaan tukemaan tekstiä. Kuvausympäristö voi tuoda päähenkilöstä lisää tietoa, mikäli tekstistä esimerkiksi tuodaan ilmi paikan merkittävyys henkilölle (Forsgård 2004, 48). Kuvaspaikka määritti Lapin Kansassa usein myös videokuvan käyttöä. Dronella, eli niin kutsutulla nelikopterilla kuvaamisesta on tullut arkipäivää toimistusten verkkosisältöjen visualisoinnissa muun videokuvaamisen ohessa (Mäenpää & Männistö 2009, 19). Erityisesti Lapin jylhät maisemat ja mahdollinen päähenkilö tässä ympäristössä ilmasta kuvattuna kiinnittää lukijan huomion. Juttujen suunnittelun vaiheessa on hyvä olla ajatus siitä, mitä lisäarvoa videokuva, ilmasta tai maasta käsin, jutulle antaa. Tuoko se päähenkilön lähemmäs lukijaa? Kertooko video jotain olennaista paikasta? Onko videossa liikettä ja mitä sillä halutaan kertoa? Kuten valokuva, myös liikkuva kuva ja ääni herättävät tunteita ja reaktioita eri tavalla kuin teksti (Mäenpää & Männistö 2009, 64).

Toisinaan kuvia voidaan ottaa haastattelusta erikseen. Mielestäni tämä luo kuvien suunnitteluun sekä helpotuksia että haasteita. Haastattelun jälkeen ja ehkä jo valmiista tekstistä on helpompi löytää ideoita ja tunnelmaa kuviin. Henkilön sielua on jo saatu hieman esiin, kuvattava henkilö on tullut tutummaksi. Haasteita aiheuttaa kuitenkin läsnäolon luominen tekstin ja kuvan välille. Tällaisesta tilanteesta esimerkkinä on tutkimuksen empiirisestä osiosta löytyvä viides analysoitava juttu.

Usein narratiivista lähestymistapaa käyttävät tekstit sitovat haastateltavan johonkin paikkaan ja hetkeen, jota voi olla vaikea saavuttaa uudestaan. Näissä tilanteissa on osattava rakentaa ja suunnitella kuvat niin, että henkilön persoona tulee vahvasti kuvissa sekä tekstissä esiin tai kuvausympäristö tukee kerrontaa, vaikka se olisi eri, kuin missä haastattelu on tehty.

Saman tilanteen uudelleen rakentaminen on kuitenkin usein vaikeaa. Kuvaamiselle ongelmia voi aiheuttaa esimerkiksi valo. Sisätiloissa keinotekoisista valoa voi hallita paremmin kuin ulkona, jolloin samanlainen valoisuuden saavuttaminen on kiinni sekä ajasta että säästä. Ensimmäisenä kuvauspäivänä päähenkilö on tallennettu kirkkaassa auringonvalossa onnistuneesti, mikä ei aina ole helppoa. Toisella kuvauskerralla olikin pilvistä, jolloin pilviharson väistymistä odotettiin sääennusteita valvoen sormi kameran liipaisimella, jotta eri päivinä otetut kuvat saataisiin sopimaan yhteen valotuksen puolesta. (Forsgård 2004, 60.) Tästä hyvänä esimerkkinä on tutkimusaineiston juttu, joka esitellään empiirisen osion ensimmäisenä analysoitavana dokumenttina (liite 1).

Monet haastateltavat arastelevat kuvissa olemista ja jännittävät julkisuutta, mitä lehtijuttu tuo mukanaan. Peter Forsgårdin (2004, 41) mukaan henkilökuvaaminen vaatii yhteistyötä ja luottamusta kuvattavan ja kuvaajan välillä, mikä tekee tästä valokuvaamisen muodosta vaativaa. Kalliit kamerat eivät auta, ellei yhteyttä saada luotua. Myös valokuvaajan mieliala vaikuttaa lopputulokseen. Rauhallinen ja positiivinen kuvaaja saa kohteenkin tunteen olonsa mukavaksi, samalla tavalla negatiiviset tunteet kuten taas kiireen tuntu ja hermostuneisuuskin tarttuvat kuvattavaan. (Forsgård 2004, 41.)

Olen ollut itse valokuvaajan mukana kaikissa tutkimuksessa esitettyjen juttujen kuvauskeikoilla. Toisinaan kuvaajat ovat olleet hämillään, kun olen ollut vetämässä takkia päälle, kun he ovat pakanneet kameroita. ”Tuletko sinäkin mukaan?”, minulta kysyttiin useaan kertaan. Kyllä tulen. Tähän on ollut useampikin syy.

Olen halunnut tehdä haastateltavan olon mukavaksi niin, että kuvaustilanteessa on paikalla jo yksi ihminen eli toimittaja, jonka kanssa on luotu luottamussuhde valmiiksi, kun jutun tekoon on suostuttu. Olen halunnut olla paikalla luomassa rentoa ilmapiiriä, sekä kuvaajalle että kuvattavalle. Olen halunnut rakentaa luottamusta itseni ja kuvaajan välille osoittamalla, että juttu on minulle tärkeä ja käytän siihen aikaa ja arvostan kuvaajan juttuun käyttämää aikaa samalla tavalla. Olen halunnut olla katsomassa ja kuuntelemassa, kuinka kuvaushetkellä haastateltava saattaa kertoa jotain sellaista, mikä on jutun kannalta tärkeää. Toisinaan itse kuvaushetki saattaa päätyä osaksi tarinaa tai kuvaaja saattaa kysyä jotain, mitä itse en olisi edes huomannut. Tästä hyvänä esimerkkinä on tutkimusaineiston ensimmäinen analysoitava artikkeli (liite 1).

Kaikella tällä on ollut vaikutusta siihen, millaisia valintoja sekä kuvaaja että toimittaja tekevät sen suhteen, millaisen maailmankuvan valokuvien avulla aiheesta ja jutun kohteesta välitetään (Mäenpää 2016, 278). Lopullisessa suunnittelussa ennen julkaisua mukaan astuu vielä graafikko, joka käy keskustelua sekä kuvaajan että toimittajan kanssa kuvien valinnoista, niiden määrästä ja asettelusta. Kansikuva tai jutun pääkuva voi olla merkittävä inspiraatio esimerkiksi otsikolle, jolloin sekä teksti että kuva tuodaan vielä vahvemmin yhteen. Tästä esimerkkinä on kolmantena analysoitava artikkeli *Erämaan kutsu* (liite 3). Toisinaan vahva ajatus otsikosta voi myös inspiroida kuvaa. Tästä esimerkkinä toimii analysoitava juttu *Luentoja onnesta* ja ennen kaikkea sen verkkoversion lähtövideo (liite 5).

2.3 Mitä valokuvalla ja videolla halutaan kertoa?

Lehtijuttuja voidaan visualisoida monin eri kuvakeinoin. Lasse Rantasen mukaan kuvat voidaan jakaa karkeasti kahteen eri tyyppiin, dokumentoivaan ja käsitteelliseen. Dokumentoiva kuva selittää tai dokumentoi henkilöitä, asioita tai tapahtumia eli on niin sanottu ”tosikuva”. Dokumentoivia kuvia voivat olla esimerkiksi valokuvat, tietograafit tai tuotekuvat. Käsitteelliset kuvat ovat rakennettuja tai käsitteellisiä kuvituskuvia, eli ”ideakuvia”. Esimerkkejä tällaisista kuvista ovat esimerkiksi valokuvat ja erilaiset kuvitukset sekä typografia. (Rantanen 2007, 140.)

Lukijan kannalta vaikuttavin kuvan muoto on valokuva. Sata vuotta sitten lehtien visuaalisuus rakennettiin kuvituksella, mutta valokuva on sittemmin vallannut erityisesti aikakauslehtien visuaalisen maailman (Rantanen 2007, 145).

Valokuvan voimaa käytetään hyväksi myös sanomalehtien laajemmissa artikkeleissa ja aikakauslehtiä mukailevissa, joista esimerkkeinä voidaan mainita Helsingin Sanomien Kuukausiliite, sanomalehtien sunnuntai -liitteet sekä tutkimuksen pohjana käytettävä Lapin Kansan viikonloppuliite Luppo.

On olemassa sanonta, jonka mukaan kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa. Vaikka sanonta kuulostaa kliseeltä, se ei tee siitä vähemmän paikkaansa pitävää (Kolodzy 2013, 105). Lehtikuvaajalle tämä on tavoite, toimittajalle eli kuvan käyttäjälle lottovoitto. Kuvitussa artikkelissa valokuvat kiinnittävät lukijan huomion ja niistä tehdään ensimmäiset tulokinnat siitä, mistä juttu kertoo.

Rantasen mukaan kuvalla vedotaan lukijan tunteisiin ja valmistellaan tätä siihen, mistä jutussa on kyse. Teksti vaatii ajattelua, mutta kuva menee suoraan tunteisiin (Rantanen 2007, 20). Valokuva pysäyttää ajan ja sen matkassa voi palata ajassa taaksepäin esimerkiksi historiallisiin tapahtumiin, jotka herättävät tunteita ja muistoja (Kolodzy 2013, 105).

Valokuva antaa nopeasti vastauksen kysymyksiin kuten kuka, mitä, mikä ja missä? Valokuva voi vangita lukijan otteeseensa jo ennen tekstiä esittämällä sen osan tarinaa, mitä ei kirjaimin voi kertoa. Jotta tällaiseen optimaaliseen lopputulokseen päästäisiin, on molempien, sekä kuvaajan että toimittajan tunnettava juttu, sen kohde ja tavoite. Tässä tarvitaan yhteistyötä. Toimiva yhteistyö vaatii keskinäistä kunnioitusta toimittajan ja kuvaajan välillä. Molemmat ovat ammattilaisia omalla kentällään ja tuomalla yhteen nämä taidot, voidaan luoda lukijalle jotain ainutlaatuista. (Kotilainen 1989, 127–129.)

3 Empiirinen osa

Koska tutkimusaineistoni on osittain omaa tuotantoani, oli tärkeää valita sellainen tieteellinen teoria, jonka avulla voisin analysoida aineistoa objektiivisesti ja mikä auttaisi uuden tiedon etsimisessä ja tuottamisessa (Eskola & Suoranta 2000, 81). Uuden tiedon tuottaminen on yksi tieteellisen tutkimuksen tavoitteista (Vilkka 2005, 21). Muita tieteellisen tutkimuksen vaatimuksia ja tavoitteita ovat tutkimuskohteen määrittäminen, tutkimuksen hyödyllisyys muille, perusteet julkiselle keskustelulle ja teoreettisen viitekehyksen käyttö (Vilkka 2005, 21).

Olen määrittänyt tutkimuskohdetta jo aiemmissa kappaleissa sekä esittänyt hyödyllisyyden tavoitteet että perusteet julkiselle keskustelulle, mikä juontuu aiheen vähäisestä tutkimuksesta. Uuden tiedon tuottamiselle edellytykset toteutuvat teoreettisen viitekehyksen käytön avulla. Teoreettista viitekehystä ja metodologiaa avaamassa seuraavissa kappaleissa. Tutkimusetiikan vaateet, kuten kurinalaisuus, täsmällisyys ja järjestelmällisyys pohjautuvat jo aiemmin esitettyyn kuvaa ja tekstiä yhdistäviin kategorioihin, joiden analyysistä ja soveltamisesta kerron myös seuraavissa kappaleissa. (Vilkka 2005, 21.)

3.1 Aineistopohjainen sisällönanalyysi

Tutkimuksessani olen käyttänyt laadullista tutkimusanalyysiä. Laadullisen tutkimuksen perinteet levittäytyvät moneen eri suuntaan ja tyyliin, joista tämän tutkimuksen metodiksi valikoitui sisällönanalyysi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 162; Tuomi & Sarajärvi 2018, 53.) Sisällönanalyysi tutkimusmenetelmänä on hyvin monikäyttöinen, johtuen mahdollisuudesta käyttää sitä myös teoreettisena kehyksenä tutkimusmetodin lisäksi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103.) Myös sisällönanalyysistä löytyy useampia muotoja, joista olen valinnut tutkimukseeni aineistolähtöisen sisällönanalyysin (Eskola & Suoranta 1998, 19; Tuomi & Sarajärvi 2018, 108).

Laadullinen analyysi itsessään voidaan jakaa kolmeen eri muotoon, joilla perustellaan tutkimuksessa käytettyä päättelyn logiikkaa. Nämä muodot ovat nimeltään induktiivinen, deduktiivinen ja abduktiivinen (Tuomi & Sarajärvi 2018, 107; Eskola & Suoranta 1998, 83). Induktiivisessa analyysissä päättelyn logiikka etenee yksittäisestä yleiseen ja deduktiivisessä toisin päin. Tuomin ja Sarajärven (2018, 107) mukaan nämä kaksi ovat selkeästi yleisemmin käytettyjä malleja abduktiiviseen verrattuna, *jossa ”teorianmuodostus on mahdollista silloin, kun havaintojen tekoon liittyy jokin johtoajatus tai johtolanka”*. Tutkimuksellani on jo valmiina kuvien ja tekstin yhteyteen liittyvä johtoajatus, joka ohjaa havaintoja ja tekee päättelyn logiikasta abduktiivisen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 15;

Tuomi & Sarajärvi 2018, 107). Aineistolähtöisessä analyysissä ei perinteen mukaan tulisi olla etukäteen valittuja analyysiyksiköitä eikä aikaisemmillä havainnoilla tai tiedoilla tulisi olla sijaa tutkimuksen toteuttamisen kanssa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 108.)

Tämä on erittäin vaikea vaatimus, sillä ajatus havaintojen puhtaasta teoriapohjasta on melko mahdoton, koska tutkijan omat olemassa olevat tiedot ja tutkimusasetelma vaikuttavat väkisin analyysiin ja tätä myöten lopputulokseen. Jotta tätä ongelmaa voitaisiin lieventää, otetaan avuksi juuri abduktiivisen päättelyn malli ja siihen tukeutuva teoriaohjaava analyysi. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 109; Grönfors 2008, 17–18.) Teoriaohjaavan analyysin perustuu ajatukseen siitä, että teoria toimii analyysin apuna ilman, että analyysin tulisi perustua sille suoraan. Aikaisempaa tietoa ei tarvitse häivyttää vaan sitä voi käyttää ohjaamaan analyysia ja tällä tavalla olemassa oleva tieto voi tuoda esiin uusia ajattelutapoja. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 109.) Opinnäytetyössäni käytän siis teoriaohjaavaa analyysia aineistolähtöisen sisällönanalyysin tukena, jotta jo olemassa olevat tiedot ja havainnot voivat olla osana tutkimusta.

3.2 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi Lapin Kansan Luppo-juttujen tulkinnassa

Analysoitavia tutkimuskohteita on kuusi. Laadullisessa tutkimuksessa ei käytetä otantaa samalla tavalla kuin määrällisessä, joten tutkimuskohteiden määrän sijaan luotettavaa tietoa antaa tutkimuskohteen laatu (Vilkka 2005, 126.) Laadullisen tutkimuksen tavoitteena eivät ole saavuttaa tilastollisesti esitettäviä yleistyksiä (Seppänen 2005, 146). Tavoitteena voi olla esimerkiksi ymmärtää tai löytää teoreettinen tulkinta jollekin ilmiölle (Tuomi & Sarajärvi 2018, 98). Tämä tavoite kuvastaa omaa tutkimustani. Jokainen aineiston osa esitellään ja analysoidaan omassa luvussaan. Analysoitavissa jutuissa on aineistopohjaisen sisällönanalyysin metodia käyttäen luotu yhdistäviä kategorioita tekstin ja kuvien välille.

Kategorioina ovat Tapani Huovilan (2005) esittämät valokuvan käyttötavat: avoin, epäsuora ja symbolinen. Analyysissä puhun näistä määreistä kuvan esittämisen tapoina tai keinoina. Tekstissä esitettävät ominaisuudet voivat olla nähtävissä kuvissa selkeinä elementteinä, eli kuvat ovat sisällöltään avoimia. Kuva voi olla myös epäsuora, jolloin se ei välttämättä kerro kohteestaan suoraan, vaan kertoa kohteen olemassaolosta tai tapahtumasta. Aineistopohjaisessa sisällönanalyysissä tekstin ja kuvan elementit tuodaan esiin epäsuorassakin kuvan sisällössä. Symbolinen kuva vaatii lukijalta sen, että symboli on opittu ja tunnistettu. Analyysissä tuodaan esiin mahdolliset symbolit esitettynä kuvassa ja tekstissä. (Huovila 2005, 150.)

Näiden kategorioiden avulla voidaan pilkkoa valokuvat osiin ja analysoida kuviin ja tekstiin mahdollisesti sisältyviä useampia tasoja. Michael Freeman (2012) viittaa valokuvan tulkin-
nan tasoihin ja kerroksiin toteamalla, että valokuva välittää katsojalleen aina enemmän
kuin pelkän kuvan (Freeman 2012, 17). Lukijat ja katsojat nauttivat erilaisten yhteyksien
löytämisestä. Se, ettei valokuva kerro kaikkea heti, vaan vaatii tutkiskelua, herättää tun-
teita ja voi paljastaa jotain yllättävää ja odottamatonta (Freeman 2012, 17). Tällaisia ker-
rostumia ja eri tasoja tutkimuksessa etsitään Huovilan esittämien valokuvan määritelmien
mukaisilla kategorioilla.

Kategorioiden lisäksi kuvien ja tekstin yhteyttä tuodaan esiin kokemuksen kautta ja esite-
tään sen yhteys journalistisiin työtapoihin. Koska olen ollut itse luomassa tutkittavia doku-
mentteja, jo olemassa olevaa tietoa ei voida mitenkään häivyttää vaan juurikin se ohjaa
analyysia Tuomin ja Sarajärven (2018) mainitsemalla tavalla ja toivon mukaan tuo esiin
uusia ajattelumalleja ja tulkintoja.

3.2.1 Häpeän särkijä (Luppo 2/2021)

Helmikuussa 2021 tehty ja julkaistu juttu häpeätutkija Ella Nygårdista on juttutyyppiltään
perinteinen henkilöjuttu. Haastattelu tehtiin rovaniemeläisessä kahvilassa aurinkoisena
pakkaspäivänä. Valokuvat otettiin kahtena eri päivänä, kahdessa eri paikassa. Aukea-
malle päätynyt kuva otettiin haastattelun yhteydessä. Verkkoversioon otettiin kuvia lumi-
sessa maisemassa toisena päivänä, kun toimituksellisen prosessin ja päätöksenteon tu-
loksena jutusta päätettiin tehdä kansijuttu, eikä kuvamateriaalia ollut tarpeeksi kattamaan
sekä aukeamaa että kantta.

Analysoitaessa aukeaman valokuvaa avoimuuden kategorian lähtökohdista, kuvasta voi-
daan ilman tulkintaa nähdä, että valokuvassa on nainen, valokuva on otettu sisätilassa ja
aurinko paistaa. Tekstissä nämä elementit tuodaan esiin haastateltavan nimenä, paikan
esittelynä ja sääolosuhteiden esittämisenä. Tekstissä kerrotaan, kuinka päähenkilö *”kat-
soo vakaasti kameraan, vaikka kirkas kevätaurinko polttaa silmiä”* ja kuinka *”tämä nainen
ei pelkää tarttua suuriin asioihin”*.

Muistoista kumpusi uusi mahdollisuus

Häpeätutkija Ella Nygård rikkoو tieteenalojen rajoja tehdessään tutkimusaihettaan tunnetuksi. Työtä inspiroi edesmennyt äiti, jonka hoito toi ensin häpeän tunteen monet ulottuvuudet.

ELINA SONKAIJÄRVI TUUSTI // JUSSI LEINONEN SUITA

Kuoli on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti oli yksi Suomen harvoista häpeistä. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

ELLA NYGÄRDIN muistot olia tärkeimpiä haastattelun lähtökohtia. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Läpi surun

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin äiti menehtyi leikkaukseen 2017. Päätti nauttia, kun ei ollutkaan enää muistot. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Häpeä pinnan alla

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

Nygårdin tutkimuksen on lähtenyt siitä, että ihmiset tuntevat häpeän tunteen valloittaneen. Häpeä on paha asia, jota ei voi välttää. Lapsi eläessään häpeänsä, joka on yksi Suomen harvoista häpeistä.

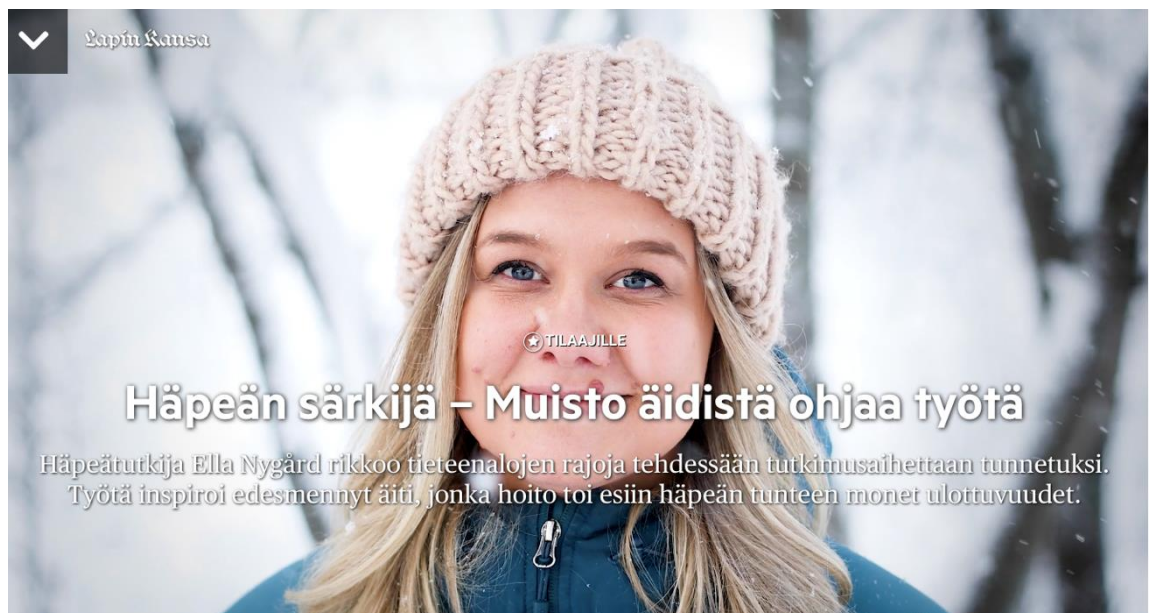
Kuva 1. Printtiaukeama henkilöjutusta Häpeän sarkijä.

Kategoriassa epäsuoraa esittämistä osoittaa haastateltavan ilme, hymy. Huovilan (2005) epäsuoran esittämisen määritelmän mukaan kuva kertoo lukijalle, että jotain positiivista on tapahtunut tai tapahtumassa. Tämä todentuu tekstissä, jossa kerrotaan, että haastateltava on selvinnyt suuresta surusta ja löytänyt tämän kokemuksen kautta uuden suunnan elämälle. Kuvaan upotettu otsikko tukee tätä tulkintaa. Tekstissä myös kerrotaan, että ”*äidin sairausvuodet olivat todella rankkoja*” ja kuinka päähenkilö ”*on yksi Suomen harvoista häpeän tutkijoista*”.

Symbolisuuden kategoriassa haastateltavan ilme ja kirkas auringonvalo kuvassa korostavat jo epäsuorassa esittämisessä esiintuotuja asioita. Haastateltavan katse ja ilme osoittavat avoimuutta. Kirkas auringonvalo voidaan tulkita positiiviseksi elementiksi, asiat ovat hyvin ja haastateltava on itsekin valoisa. Tekstissä tämä symboliikka tuodaan esiin erilaisilla termeillä ja käsitteillä: uusi mahdollisuus, rohkeus ja unelman tavoittelu. Tekstissä kerrotaan, kuinka päähenkilöllä ”*kasvoi rohkeus tavoitella jo vuosia aiemmin herännyttä unelmaa*” ja kuinka tämä ”*päätti rikkoa tieteenalojen rajoja*”.

Valokuvaajan ja toimittajan yhteistyö tulee esiin aukeaman kuvan ja tekstin ensimmäisen sekä seitsemännen kappaleen yhteydessä. Kuvaajan ja haastateltavan välille syntyi luottamussuhde, jossa haastateltava kertoo ajatuksiaan kuvattavana olemisesta ja sen yhteydestä hänen tutkimusaiheeseensa. Tämä tilanne ja keskustelu päättyi osaksi artikkelia, mikä sitoo kuvat ja tekstin vahvemmin yhteen ja luo lukijalle läsnäolon tunteen. Kohtausta tai keskustelua ei olisi voinut dokumentoida ilman molempien läsnäoloa.

Yhteistyö näkyy myös verkkoversion lähtövideossa (kuva 2) ja printtiversion kansikuvassa (liite 1). Lumisessa maisemassa otetut lisäkuvat täytyi saada tukemaan tarinaa, vaikka ne otettiin eri paikassa kuin mihin teksti haastattelun sitoo. Tässä käytettiin apuna kuvan ja tekstin osoittamaa avoimen esittämisen kategoriaa, jossa on tuotu esiin talviset olosuhteet.

Kuva 2. Kuvakaappaus verkkoversion lähtövideosta henkilöjutussa Häpeän särkijä.

Videolla haastateltava näkyy olevan lumisateessa, mikä on luotu toimittajan ravistellessa lumiselta puunoksalta lunta haastateltavan päälle valokuvaajan videoidessa tapahtumaa. Pieni liike kuvassa saa lukijan kiinnostumaan ja herättää päähenkilön eloon. Sama esitystapa toistuu kannen valokuvassa (liite 1), mikä sitoo sekä printin että verkon versiot yhteen. Kokonaisuuden ideointi ja toteutus tehtiin toimittajan ja valokuvaajan toimesta yhdessä kuvauspaikalla.

Tämän artikkelin analyysissä korostuu tutkimusmetodin ohjaava elementti, eli jo olemassa oleva tieto. Kokemusperäinen tieto kuvaus- ja haastatteluhetkien tapahtumista, kuten päähenkilön kertomus valokuvaajalle ja sen päätyminen artikkeliin sekä lisäkuvien ottaminen jälkikäteen mahdollistavat esimerkiksi symboliikan kategorian syvemmän tulkinnan.

3.2.2 Rajan pelastajat (Luppo 7/2021)

Heinäkuussa 2021 tehty ja julkaistu juttu Karigasniemen rajalta on tyypiltään reportaasi. Juttua varten haastateltiin ja kuvattiin yhteensä seitsemää ihmistä, joiden kanssa haastattelua tai tapaamista ei ollut sovittu etukäteen. Mahdolliset haastateltavat pohdittiin valokuvaajan kanssa yhdessä automatkalla Inarista Karigasniemelle, mutta täyttä varmuutta näiden toteutumisesta ei ollut. Haastateltaviksi saatiin paikallisia yrittäjiä sekä ulkopaikkakuntalaisia kotimaanmatkailijoita.

Lähtöaukeamalta löytyy neljän kuvan sarja. Pääkuva on droonilla otettu ilmakehän kuva Karigasniemen kylästä. Pienissä kuvissa esitellään haastateltavia eri tilanteissa. Ylhäällä oikealla on kuva kyläkauppiasta, jonka haastattelulla aloitetaan juttu. Alemmassa kuvassa on paikallista leirintäaluetta pyörittävän yrittäjäpariskunnan vaimo ja pääkuvan alla olevassa poseeraa hänen miehensä.

Pääkuva kertoo avoimen esittämisen keinoin paikan, missä ollaan. Karigasniemi on pieni kylä Norjan ja Suomen rajalla. Raja kulkee Tenojoessa, johon kylän vierellä virtaava Inarijoki kuuluu. Avoimen kategorian tulkinta toteutuu myös otsikossa, jossa raja esitetään tapahtumapaikkana. Ingressissä paikka Norjan naapurina toteutuu tekstissä, jossa kerrotaan, että Norjaan matkustetaan Karigasniemen rajanylityspaikan kautta. Tekstistä ja kuvasta saadaan suora käsitys myös ajankohdasta ja säästä: *"Karigasniemen kyläkauppa kylpee päivänpaisteessa."* Joessa kulkeva raja on myös symbolinen. Kuvassa joki leikkaa läpi koko kuvan ja kaartuu jättäen kylän kainaloonsa, rajaten sen joen toiselle puolelle.

Otsikossa symboliikka toteutuu kahdella tavalla sen viitatessa joen olevan elämää ylläpitävä voima sekä ihmisten liikkuvuuden että lohenkalastuksen lähtökohdista. Epäsuora esittäminen toteutuu myös näissä elementeissä. Vaikka lohia ja matkailijoita ei kuvassa näykään, tiedetään että ne ovat alueelle olennaisia asioita.

KARISKAARINMÄLLÄ on pitkä perinne. Terveystieteiden tutkimuskeskus on ollut Karissa lähes 100 vuotta. Karissa on ollut myös koulutusta, mutta koulutustoiminta on loppunut jo vuosia sitten.

KARISKAARINMÄLLÄ on pitkä perinne. Terveystieteiden tutkimuskeskus on ollut Karissa lähes 100 vuotta. Karissa on ollut myös koulutusta, mutta koulutustoiminta on loppunut jo vuosia sitten.

KARISKAARINMÄLLÄ on pitkä perinne. Terveystieteiden tutkimuskeskus on ollut Karissa lähes 100 vuotta. Karissa on ollut myös koulutusta, mutta koulutustoiminta on loppunut jo vuosia sitten.

Elämää rajan ehdoilla

Karigensiemellä ei ole jonoja Norjaan. Rajakylän eloa ohjaavat sisärajavalvonnan määräykset, joita ylitetään ymmärtäen yhdessä kylälaisten ja matkalaisten kesken.

KLINIA KOKKALAINEN TEKSTI / IIRO KERRIKÄ KUVAUS

Ampeliristi kantaa pöytä ja kassan. Aika on kymmeniä vuosia vanha. Karissa on ollut koulutusta, mutta koulutustoiminta on loppunut jo vuosia sitten.

Karigensiemellä ei ole jonoja Norjaan. Rajakylän eloa ohjaavat sisärajavalvonnan määräykset, joita ylitetään ymmärtäen yhdessä kylälaisten ja matkalaisten kesken.

KARISKAARINMÄLLÄ on pitkä perinne. Terveystieteiden tutkimuskeskus on ollut Karissa lähes 100 vuotta. Karissa on ollut myös koulutusta, mutta koulutustoiminta on loppunut jo vuosia sitten.

Kuva 3. Printin lähtöaukeama reportaasista Rajan pelastajat.

Oikealla ylälaudassa olevassa henkilökuvassa Huovilan (2005) kuvan käyttöön perustuvat kategoriat toteutuvat monipuolisesti. Avoimen esittämisen tulkinta toteutuu henkilön esittelyinä. Kuvasta voidaan nähdä suoraan, että kyseessä on mies ja hän työskentelee kaupassa, mikä tulee esiin myös tekstissä, jossa kerrotaan että *"kaupassa ilmastointi tervehtii asiakkaita yhtä raikkaasti kuin itse kassalla palveleva kauppias."* Epäsuorassa esittämisessä kuvassa näkyvät ostokset kertovat, että kaupassa on väkeä, vaikka itse asiakasta ei näykään kuvassa. Tekstissä mainitaan kaupan *"pihassa olevan vilkasta"*, vaikka asiakkaita ei ole kuviin tuotukaan. Ostokset kaupan hihnalla ja kauppiaan kuvaaminen työn äärellä voidaan tulkita sekä epäsuoran esittämisen että symboliikan kautta. Liike kuvaa kiirettä, ostokset osoittavat asiakkaiden läsnäolon. Kyläkauppa on jo itsessään symbolinen kohtauspaikka. Nämä tulkinnat toteutuvat tekstissä kaupan merkityksen kuvailuna ja vilkkaan asiakasvirran toteutamisena: *"Kassahihnan päähän ilmestyy asiakas toisensa perään."*

Seuraavaksi reportaasi etenee leirintäaluetta pyörittävään yrittäjäpariskuntaan, jotka on esitetty erikseen pikkukuvissa. Avoin esittäminen kertoo jälleen henkilöistä ja paikasta, jotka todennetaan tekstissä. Kuvassa on nainen puistelemassa lakanoita pienen mökin verannalla. Tekstissä kerrotaan, että leirintäalueella on *"kymmenisen pientä hirsimökkiä"* ja kuinka *"mökit on laitettava nopeasti valmiiksi uusia vieraita varten"*.

Toisessa kuvassa on mies, joka istuu puisen pirttipöydän edustalla. Tekstissä kerrotaan miehen päivystävän leirintäalueen vastaanotossa. Pariskuntaa ei kuvattu yhdessä, jolloin reportaasiin saatiin eri paikkojen kautta liikettä niin tekstiin kuin kuviin. Epäsuoran esittämisen kautta luodaan yhteys pariskunnan välille. Mies puhuu kuvassa puhelimeen ja hän yrittää saada kiinni vaimoaan, joka on siivoamassa kuvassa näkyviä mökkejä. Tekstissä vaimo saapuu ovikellon kilahduksen myötä paikalle ja mies kertoo odottaneensa tätä. Nämä kaksi kuvaa ovat vahvasti avoimen ja epäsuoran esittämisen tulkin alla, joista löytyy tekstistä toteavaa tukea. Symboliikkaa ei juurikaan ole, mikä on poikkeuksellinen elementti analyysissä. Silti kuvat herättävät tunnereaktioita ja saavat katsojan etsimään yhteyksiä, mikä toteuttaa Freemanin (2012) esittämää kuvien kerroksellisuutta.

Juttu jatkuu puoliaukeamana, jolta löytyy lokaatiokartta Karigasniemen sijainnista Norjan ja Suomen rajalla. Toisena kuvana on viimeisenä haastateltu suomalainen kesälomamatkalla ollut perhe. Tulkinta perheestä on kuvan kautta avoin: isä, äiti ja kaksi lasta.

Kuva 4. Puoliaukeama printtilehdessä reportaa-sille Rajan pelastajat.

Tekstissä heidät tuodaan esiin näillä määritelmillä ja nimillään. Perheen kesäinen vaatetus antaa epäsuoran esittämisen keinoin tulkinnan kesästä ja lämpimästä ilmasta, jonka voi nähdä kuvassa olevasta valosta myös avoimen esittämisen keinoin. Tekstissä nämä elementit tuodaan ilmi kertomalla: *”Hiekka rahisee lomalaisten sandaalien alla ja aurinko siivilöityy kultaisena havupuiden katveesta.”* Havupuut ovat avoimen esittämisen kautta näkyvillä kuvassa. Toiselta lapselta puuttuu jalasta sukka, minkä voi tulkita helteen merkiksi. Tämä tuodaan esiin myös tekstissä. Symbolisen esityksen tulkinnan mukaan perhe edustaa rajan elämän ehtoja. Rajakylä elää matkailijoista, joita perhe edustaa. Tämä symbolikka on tuotu myös kansijuttuun otsikolla ”Rajan pelastajat” (liite 2).

Puoliaukeaman pääkuvana on Inarijoki, joka tuodaan esiin sekä kuvissa että tekstissä kaikilla kategorioilla: avoimen, epäsuoran ja symbolisen esittämisen keinoin. Avoimessa esityksessä on näkymä ja kerronta joesta. Epäsuoran esittämisen tulkinnassa joki edustaa rajaa ja kalastusta elinkeinona, josta tekstissä kerrotaan lohien pyyntikiellosta sekä kalastajien saapumisesta harjuksien perässä. Symbolisesti joki kuvastaa jatkumoa ja raja on niin sanotusti veteen piirretty viiva. Tämä jatkumo tuodaan tekstissä esiin kuvailemalla elämän jatkumista kylällä vallitsevasta pandemiasta huolimatta. Kuvatekstissä symbolisuus tiivistetään lauseeseen: *”Joki muistuttaa tänä kesänä poikkeuksellisista ajoista.”*

Toimittajan ja valokuvaajan yhteistyö oli tässä reportaasissa ehkä poikkeuksellisen laajaa. Kuvaaja esitti toimittajan tueksi lisäkysymyksiä jokaisessa haastattelussa, jolloin ihmisistä, tapahtumista ja paikasta saatiin luotua syvempi kuvaus. Yhdessä haastateltaviin saatiin luotua luottamussuhde niin kuvien ottamiseksi kuin kysymyksien vastauksissa.

Toimittajan kysellessä kuvaajalla oli aikaa keskittyä esimerkiksi toiminnallisten kuvien ottamiseen, eikä haastateltavan henkilön tarvinnut kiinnittää silloin kuvaajaan huomiota. Toimittaja taas löysi suunnitteluvaiheessa näistä kuvista paljon elementtejä, joihin sitoa kertomusta ja tuoda ihmisiä lähelle lukijoita. Tästä esimerkkinä on kansikuvaksi valikoituneessa perhekuvassa selkeästi näkyvät sandaalit, hiekka, iloiset ilmeet ja valoisuus. Kuvassa, otsikossa ja kansitekstissä löytyy niin avoimen, epäsuoran kuin symbolisen esittämisen tapoja.

Symbolisesti kuvissa ja teksteissä lukijalle välittyy tulkinnallisesti toivo ja usko paremmasta, mikä on saatu aikaan kuvaajan ja toimittajan yhteistyöllä. Juttu päättyy viittauksella perheestä otettuun kuvaan: *”Jos yhteen kuvaan voisi ikuistaa rajakylän kesän tunnelman, se olisi tämä.”*

3.2.3 Erämaan kutsu (Luppo 7/2021)

Reportaasi maastopyöräilevästä Metsähallituksen suunnittelijasta toteutettiin ja julkaistiin heinäkuussa 2021. Seurasimme kuvaajan kanssa maastopyörillä suunnittelijaa Inarin Saariselän tuntureilla. Haastattelu tehtiin pyörän päällä, visualisointia toteutettiin videokameralla tunturin laella ja ilmasta käsin droonin avulla sekä perinteisin valokuvin. Matkaa pyörillä kertyi 32 kilometriä ja aikaa kului noin seitsemän tuntia. Emme olleet kuvaajan kanssa aivan täysin varautuneita niin pitkään etappiin, mutta menimme haastateltavan ehdoilla. Toimittajalla ja kuvaajalla oli allaan sähkömaastopyörä, kovakuntoinen haastateltava taittoi matkan ilman sähköistä avustusta. Olimme suunnitelleet kuvaajan kanssa reissua jo pidempään ja tiesimme, että kuvamateriaalia haluttaisiin ja tarvittaisiin paljon. Toimittajana tiesin myös, etten voisi kirjoittaa asioita ylös vaan käytössäni olisi vain nauhuri, joten kuvamateriaalilla olisi suuri merkitys, kun alkaisin kirjoittamaan tekstiä.

Jutun lähtöaukeamalla on koko aukeaman kuva päähenkilöstä työympäristössään. Avoin esittämisen keinoin kuvassa esitellään päähenkilö läheltä. Hän on sinisilmäinen ja pitkähiuksinen mies pukeutuneena retkeilyvarusteisiin. Ympäristönä nähdään tuntureita ja erämaata. Taustalla näkyy pitkälle miehen vasemman olkapään taakse jatkuva tie ja punaiseksi maalattuja reittimerkkejä. Tiestä voi erottaa, että se on kivinen. Sää on pilvinen, aurinko pilkahtaa hieman pilvien välistä. On sen verran kirkasta, että mies siristelee silmiään.

Kuva 5. Lähtöaukeama reportaasiin Erämaan kutsu.

Tekstissä kuvaillaan miehellä olevan kirkaat silmät päivittyneillä kasvoilla. Tekstissä ympäristöstä kerrotaan sen olevan Pohjois-Lappia ja tarkemmin kerrottuna paikka on Urho Kekkosen kansallispuisto. Pilvistä taivasta kuvaillaan tekstissä ”*sateen uhkana*” ja myöhemmin ”*sadetta enteilleet pilvet ovat väistyneet hailakoiden auringonsäteiden tieltä*”. Tekstissä kerrotaan tunturin laelle vievän reitin olevan kivikkoinen. Avoimen esittämisen kategoria on tässä kuvan ja tekstin yhteydessä runsas.

Epäsuoran esittämisen keinolla voidaan tulkita miehen harteilla olevan repun merkitsevän kantamuksia. Tekstissä tämä tuodaan esiin kertomalla, että *"repussa on hyvä olla riittävästi evästä ja vaihtovaatetta"*. Symboliikka tulee esiin otsikossa ja pitkälle horisonttiin jatkuvana tienä. *"Kiireettömät kilometrit"* kertoo pitkistä matkoista kuten kuvan kivinen tie, jolle ei näy loppua. Myös miehen katse, joka ohittaa kameran, kohdistuu kuljetulle tielle ja tekstissä kerrotaan että *"Terho osoittelee rinteitä halkovia juovamaisia reittejä, joilla hän viettää päiviään"*.

Griffioen, M.M., in 't Hooft, J.

Juttu jatkuu toisella aukeamalla useamman kuvan kokonaisuutena (kuva 6). Pääkuvana on päähenkilö maastopyörän päällä, sen alla vasemmalla pikkukuva päähenkilöstä ja vierellä karttagrafiikka Urho Kekkosen kansallispuistosta.

Pääkuvassa toistuvat samat kategoriat ja tulkinnat kuin ensimmäisen aukeaman kuvassa. Lisäksi avoimen esittämisen keinoin voidaan nähdä tekstissä usein mainittu maastopyörä ja kuinka mies ajaa sillä tuntuissa. Tekstissä elementit ja liike tuodaan esiin kertomalla, että *"Niilanpäälle nouseva kivikkoinen reitti vaatii voimia, mutta Terhon pyörä kiittää ylämäkeen tasaisen varmasti"*. Koko kuvan tarkennus näyttää nyt tarkemmin kivikkoisen reitin ja punaisella maalatut merkkipylväät, jotka tekstissä tuodaan esiin kertomalla, kuinka *"mukulaiset ja laattamaiset kivet luiskahtelevat renkaiden alla"* ja *"punaisia rastipylväitä näkyy pitkälle"*.

Pikkukuvassa avoin esittäminen näyttää päähenkilön kumartuneena kamiinan äärelle. Kuvassa näkyy kamiina, päähenkilö tutkimassa sitä ja puupaneloitu tupa ympärillä. Tekstissä elementit toteutuvat kuvauksella tuvasta: *"Terho vie meidät tutustumaan Luulammen päiväkotiaan, jonka vaalea puupinta hohtaa uutuuttaan. Kamiinassa kytee vielä hiillos sadetta pitäneiden retkeilijöiden jäljiltä."*

Epäsuoran esittämisen tulkinnalla lukija voi ymmärtää, että tupa on lämmin ja sateelta suojassa, kuten tekstissäkin kerrotaan. Kuvassa päähenkilö tutkii kamiinaa pelkkä t-paita ylävartalon suojana, mikä kertoo lämmöstä ja suojasta, vaikka tupaa ei kuvassa näykään kokonaan. Kamiina itsessään on symboli lämmölle ja suojalle. Kamiinoiden äärelle on kerääntynyt lämmittelemään kahden vuosisadan ajan.

Kansikuvassa (kuva 7) voidaan nähdä samoja kategorioiden toteutumia kuin aukeamien pääkuvissa. Lisäksi avoimen esittämisen keinoin tuodaan esiin erämaa sekä kuvassa että otsikossa sekä päähenkilön liike, jota kuvataan tekstissä kertomalla, että: *"Työkseen hän samoilee Pohjois-Lapin kansallispuistoissa."* Symboliikkaa edustaa päähenkilön määrätietoinen kävely kohti jotain, joka tuodaan esiin otsikossa. Päähenkilö on kuullut erämaan "kutsun" tai otsikon voi tulkita myös käsitteeksi kutsumuksesta.

Kuva 7. Kansikuva reportaasiin Erämaan kutsu.

Kuvaajan ja toimittajan yhteistyö tiivistyi tämän jutun äärellä yhteisen harrastuksen myötä. Kuten päähenkilökin, myös toimittaja ja kuvaaja harrastavat maastopyöräilyä. Visuaalinen ajattelu harrastuksen kuvaamiseksi oli molemmilla selkeä ja sama. Maastopyöräilyä kuvataan uljaissa maisemissa ja liikkeen kera. Tekstissä lajin kuvailussa käytetään vahvoja verbejä ja huomioidaan ympäristöä, joista kuvien avulla välittyy lukijalle käsitys siitä, millaista reportaasin teko on ollut pyörän päällä ja millaista päähenkilön työ on.

Tätä kokemusta lukijalle on syvennetty verkkoversioon tehtyjen videoiden avulla, joissa edellä esitetyt kategoriat toteutuvat liikkuvassa kuvassa (kuva 8). Juttu lähtee videokuvalla (liite 3), jossa päähenkilö laskee pyörällä tunturilta alas kohti päivätupaa Rautulammen rannalla.

Kuva 8. Kuvakaappaus verkkoversion lähtövideosta reportaasissa Erämaan kutsu.

Droonilla tehdyssä videossa kamera seuraa päähenkilöä ja korkealta kuvattuna päähenkilö näyttää pieneltä luonnon keskellä. Näin saadaan esiin erämaan tuntu, korkeuserot ja kuvailtu ympäristö. Huovilan (2005) esittämät valokuvan käytön tavat toimivat myös liikkuvan kuvan tulkinnassa. Avoimen esittämisen keinoin videolla näkyvät erämaa- ja tunturi- maisemat, pitkät kivikkoiset reitit, Rautulampi ja itse päähenkilö pyörällään. Liike tuo päähenkilön lähemmäs lukijaa ja todentaa reportaasin tekstin kuvausta liikkeestä.

Epäsuoran esittämisen keinoilla liike luo käsityksen matkasta, paikasta ja ajasta. Ollaan tulossa jostain ja ollaan matkalla jonnekin, päämäärä ei näy kuvassa mutta sellainen on olemassa ja sinne matkataan pyörän osoittamalla vauhdilla. Symboliikka Lapin laakeasta erämaasta on videossa hyvin selkeä.

3.2.4 Perinteiden vaalija (Luppo 8/2021)

Henkilöjuttu Utsjoen kunnanjohtajasta tehtiin heinäkuussa ja julkaistiin elokuussa 2021. Juttu on ensimmäinen koskaan tehty henkilökuva kyseisestä, kahdeksan vuotta pestissään toimineesta kunnanjohtajasta. Idea henkilöjutusta oli alun perin kuvaajan ja hänellä olikin käsitys valmiina siitä, millaisia henkilökuvia ja missä ympäristössä juttuun otettaisiin. Juttua ja sen kuvitusta ideoitiin autossa kuvaajan kanssa matkalla Karigasniemelle, jossa haastattelu ja kuvaukset tehtiin.

2 // **VIIKONVAIHDE** Lapin Kansa / Lauanta 14. elokuuta 2021 Lapin Kansa / Lauanta 14. elokuuta 2021 VIIKONVAIHDE // 3

Kuva 9. Printtilehden aukeama henkilöjutusta Perinteiden vaalija.

Epäsuoran esittämisen keinoin päähenkilön katseen voi tulkita pohtivaksi, tulevaan tai menneeseen katsovaksi. Jotakin on tapahtunut tai on tapahtumassa. Tekstissä päähenkilö muistelee elämäänsä, kuten aviomiehensä kuolemaa, ja esittää myös ajatuksia tulevaisuudesta, kuten eläköitymisestä ja toiveesta saada seuraajakseen saamelainen.

Tekstissä kerrotaan, että joenuomaan on laskettu kamera. Vaikka sitä ei kuvassa näy, Inarijoki itsessään jo kertoo, että lohjet ovat sen merkittävä anti ja niitä lasketaan veteen lasketun kameran avulla. Tekstissä kerrotaan ”lohilivestä”. Epäsuoraa ja avointa esittämistä yhdistää tekstissä esiin tuotu tilanne: ”*Lohet ja niiden pyytäjät puuttuvat, mutta Utsjoen kunnanjohtaja Vuokko Tieva-Niittyvuopio on joen varrella tuttu näky.*”

Symboliikkaa löytyy joesta ja taustalla näkyvistä tuntuista. Ne symboloivat päähenkilön kotia ja juuria, joista kuvatekstissä kerrotaan, että *"Paistunturin erämaan äärellä ja Inarijoen varrella ovat perhe ja koti"*.

Tuntureihin ja erämaahan liitetään porot, jotka tulevat esiin tekstissä kohdennettaessa haastattelupaikkaa. Karigasniemellä oleva joenuoma vahvistaa symboliikkaa, jota tekstissä kuvaillaan, että: *”Karigasniemi tuntuu eniten omalta kylältä. Täällä ovat perhe ja porot.”* Jotta päähenkilön juuret ja elämäntapa saataisiin näytettyä lukijalle, aukeaman pikkukuva (kuva 9 ja jutun kantta (kuva 10) varten ajettiin muutaman kilometrin päähän Karigasniemeltä, Ailigaksen poroerotuspaikalle. Molemmissa kuvissa avoimen esittämisen keinoin voidaan näyttää päähenkilö tälle tärkeässä maisemassa, porojen laidunmaat ja tunturit, jotka on tuotu esiin jo aiemmin.

Epäsuoran esittämisen kautta kuvasta voi tulkita porotyön merkityksen, vaikka itse eläimiä ei kuvassa näy. Tekstissä kerrotaan, että *”porotöissä vietetty aika on aina ollut henkireikä kiireisen työn vastapainoksi”*. Kannen otsikko viittaa näihin perinteisiin töihin, joita kuvan maisemissa on tehty läpi historian, ja tehdään edelleenkin.

Kuva 10. Kansikuva henkilöjutusta Perinteiden vaalija.

Symboliikan kategoriaan löytyy paljon elementtejä. Symboliikkaa on molemmissa kuvissa runsaasti, mikä korostuu sen myötä, ettei kuvauspaikkaa ole nimellisesti kuvattu tekstissä ollenkaan. Tekstissä tuodaan esiin porotyö ja saamelaiset perinteet, jotka on symbolisesti kuvissa tuotu esiin juuri poroerotuspaikkana, laidunmaina ja tuntureina. Pienessä kuvassa päähenkilö seisoo yksin koivupuun vierellä, joita kasvaa harvassa tunturilla. Kuvan symboliikkaa tuodaan tekstissä esiin kertomalla, kuinka *”hänet valittiin virkaan ensimmäisenä naisena Utsjoen historiassa”*. Hän on roolissaan harvinainen kuten sitkeä koivu ylängöllä. Kannen kuvassa päähenkilö katsoo vakaasti kameraan, kertoen lukijalle päättäväisyydestä tässä roolissa. Tekstissä päähenkilö kertoo kokevansa *”että yksi tärkeimpiä tehtäviäni on auttaa päättäjämme ymmärtämään alueen kulttuuria ja tapaa elää”*. Pienessä kuvassa päähenkilö suuntaa katsettaan kauas, joka symboloi tulevaisuuteen katsomista. Kuvateksti avaa symboliikkaa kertoen, kuinka kunnanjohtaja suunnittelee eläköitymistä ja toivoo seuraajansa olevan aidosti kiinnostunut alueen kulttuurista ja tavoista elää.

Toimittajan ja valokuvaajan yhteistyö syvensi haastattelua ja toi tekstiin elementtejä, jotka ovat tulkittavissa kuvista. Valokuvaaja tiesi haastateltavasta ja alueesta etukäteen enemmän kuin toimittaja ja pystyi näin esimerkiksi tarkentavilla kysymyksillä viemään haastattelua henkilökohtaisemmalle tasolle. Toimittajan ja kuvaajan yhdessäolo haastattelussa teki tilanteesta myös rennomman.

Kuvien valinnoissa pohdittiin kuvaajan kanssa juuri symboliikkaa ja kuinka läsnäolon tuntu saataisiin molempiin, vaikka kuvat ja haastattelu oli tehty hieman eri ympäristöissä. Aukeaman pääkuva valikoitiin sillä perusteella, että erityisesti paikalliset tietävät Karigasniemen kylätalon ja ”lohiliven” sijainnin tuossa joenuomassa. Vaikka kylätaloa haastattelu- paikkana ei kuvissa esitetäkään, epäsuoran esittämisen kautta luodaan tulkinta paikasta. Symboliikka, päähenkilön asennot ja ilmeet sekä ympäristö olivat ohjaavia tekijöitä kansikuvan ja pikkukuvan valintoihin. Ne kertoivat päähenkilön luonteesta ja juurista ja uskoimme niiden välittyvän myös lukijalle.

3.2.5 Luentoja onnesta (Luppo 9/2021)

Henkilöjuttu positiivisen psykologian tohtorista tehtiin elokuussa ja julkaistiin syyskuussa 2021. Päähenkilö asuu Lontoossa, mutta oli viettämässä lomaa synnyin kaupungissaan Rovaniemellä, joten kuvien käyttö päähenkilön sitomisessa lukijoiden tuntemaan ympäristöön oli avainasemassa.

Kuva 11. Lähtöaukeama henkilöjutussa Luentoja onnesta.

Tässäkin henkilökuvassa haastattelu on tehty eri päivänä kuin kuvat on otettu. Kuvien suunnittelussa auttoi valmis teksti, jonka olin ehtinyt kirjoittaa ennen kuvauskeikkaa. Tekstissä ei poikkeuksellisesti kuvailla haastattelupaikkaa lainkaan, joka todellisuudessa oli rovaniemeläinen kahvila. Tämä olisi vaikeuttanut huomattavasti suunnitellun kuvaston ja tarinan yhteen saattamista.

Läsnäolon tunne tulee täten huomattavasti enemmän kuvista, jotka on otettu monelle tutussa paikassa, kuin tekstistä. Päähenkilö oli maininnut kuvauspaikaksi valitun Kuninkaanlaavun Santavaarassa yhdeksi lempipaikoistaan Rovaniemellä. Pohdimme kuvaajan kanssa muitakin vaihtoehtoja, sillä autolla vaaralle menoa ei suositeltu erittäin huonokuntoisen tien takia, mutta pidin pääni ja halusin yrittää. Minulla oli selkeä visio kuvista ja tiesin, että kuvaajamme osaisi sen toteuttaa. Huovilan (2005) kuvien käytön määritelmän mukaisista kategorioista korostuivat epäsuora ja symbolinen esittäminen.

Printtilehden lähtöaukeaman kuvassa (kuva 11) avoimuuden kategoriassa voidaan nähdä päähenkilönä nuori nainen ympäristössä, joka on korkealla sijainnilla Lapin luonnossa. Pilvinen sää ja päähenkilö pukeutuneena pitkään takkiin kertoo ilman olevan kylmä. Nämä kaikki elementit tuodaan esiin tekstissä kertomalla, kuka päähenkilö on. Ingressissä esitel-

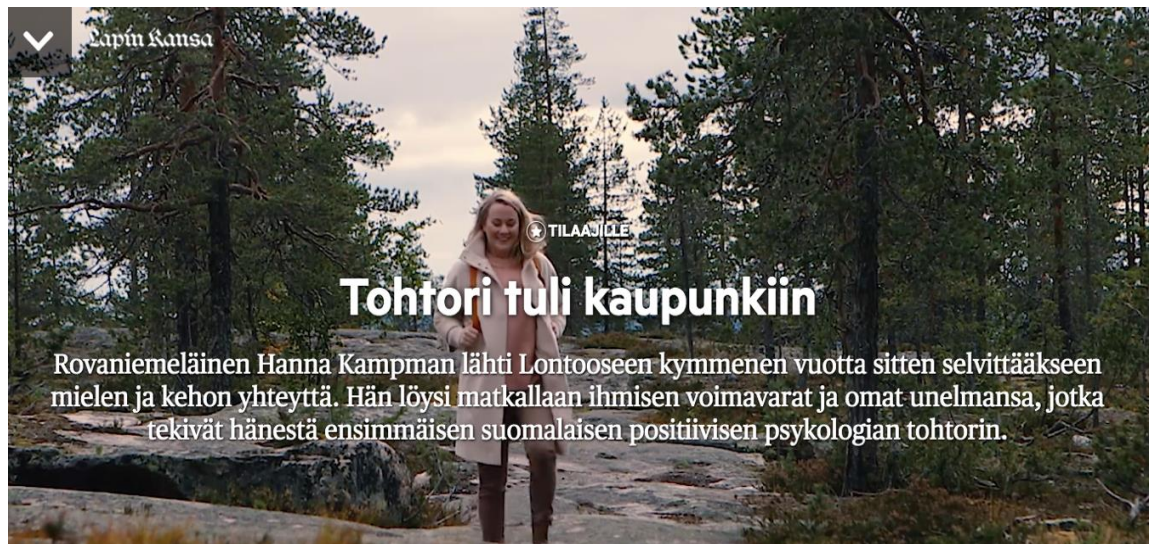
lään hänet rovaniemeläiseksi Hanna Kampmaniksi, joka vaalii lappilaisia juuriaan. Tekstissä sijainti ja luonto tuodaan esiin kertomalla, kuinka *"kotivaarojen metsissä voi jälleen hengittää"*. Pukeutumisen tulkinnalle löytyy vastine tekstistä: *"Lämpömittari näyttää alle kymmentä astetta."*

Epäsuoran esittämisen kategoriassa kuvassa taustalla näkyy joki. Kuva on otettu paikassa, joka on tuttu niin turisteille kuin paikallisille. Internetin hakukoneissa nimi *Santa-vaara Kuninkaanlaavu* tuottaa samaa maisemaa toistavia kuvia. Tämä on ollut tarkoituksellista. Tekstissä ei tämän myötä edes tuoda paikkaa esiin, tulkinta Ounasjoesta ja Kuninkaanlaavun ympäristöstä on niin selkeä.

Taustalla näkyvä joki edustaa myös syvää symboliikkaa. Jokaiselle rovaniemeläiselle Kemijoki ja Ounasjoki ovat elämää rytmittävä asioita ja synonyymejä kodille. Tekstissä kerrotaan: *"Lappiin palataan kuitenkin aina uudestaan. Rovaniemi tulee aina olemaan koti."* Symboliikkaa löytyy myös päähenkilön asennosta ja ilmeestä. Rento olemus ja hymy symboloivat onnea ja positiivisuutta, mitä tuodaan tekstissä esiin useaan kertaan. Otsikko tukee tätä tulkintaa.

Toisella aukeamalla (kuva 12) päähenkilöä kuvataan kahden lähikuvan kautta. Avoimuuden kategorioissa toistuvat monet samat elementit kuin edellisen aukeaman pääkuvassa, lukija on edelleen päähenkilön kanssa samassa paikassa. Uusia elementtejä ovat pienessä kuvassa näkyvä vihreä koivunlehti, mitä päähenkilö pitelee sormiensa välissä.

Puoliaukeaman kuvassa päähenkilön olalle on ilmestynyt reppu ja maisema on hieman vaihtunut. Taustalla aiemmassa kuvassa nähty joki todentuu nyt avoimen esittämisen kautta Ounasjoeksi, kun taustalla näkyy maamerkki Jätkänkynttilän silta. Koivunlehdestä voi todeta vuodenajan, lehti on edelleen vihreä ja tekstissä kerrotaan, kuinka päähenkilö valmistui tohtoriksi heinäkuussa, perheelle luvattiin Rovaniemelle hellettä ja että perhe palaa Lontooseen syyskuussa. Epäsuoran esittämisen kautta uudet elementit, kuvien koivunlehti ja reppu, siirtyvät suoraan enemmän symboliikkaan.

Kuva 13. Kuvakaappaus lähtövideosta verkkoversiossa henkilöjuttuun Luentoja onnesta.

Symboliikkaa tekstin ja videon välillä voi tulkita myös ingressistä, jossa Rovaniemeltä lähdetään Lontooseen. Metsä symboloi Lappia ja kulkeminen kohti kameraa voidaan tulkita Lontooksi päämääränä. Avoimen ja epäsuoran esittämisen elementit toistuvat videossa samoin kuin valokuvissa.

Kuvaustilanne kesti kokonaisuudessaan lähemmäs kolme tuntia. Valokuvaaja ihmetteli, miksi olen tulossa mukaan, vaikka juttu oli jo valmis. Tunsin haastateltavan sen verran hyvin, että tiesin läsnäolon olevan rentouttava tekijä kuvaustilanteessa, vaikka tiesin kuvaajamme olevan erityisen taitava luomaan kuvattavalle miellyttävän tilanteen. Varasin kuvaukselle työvuorokalenterista paljon aikaa ja saimme yhdessä kuvaajan kanssa pohdittua monenlaisia kuvakulmia ja saimme haastateltavan innostumaan ideoista myös. Kii-reettömyys näkyy kuvien monipuolisuudessa, vaikka kuvattavana on vain yksi henkilö ja yksi paikka.

3.2.6 Kutsumuksena kärsimys (Luppo 9/2021)

Syyskuussa julkaistu henkilöjuttu Lapin sairaanhoitopiirin sairaalasielunhoitajista tehtiin saman aamupäivän aikana. Haastattelu tehtiin erikseen ennen kuvauksia ja olin keskustellut kuvaajan kanssa, että haluaisin viedä haastateltavat kuvattavaksi sekä Rovaniemen pääkirkkoon että kirkon vieressä olevan lammen rannalle. Pohdimme myös sairaalaa, mutta toisaalta aiheen vaatima hienovaraisuus ja sairaalan klinisyys tiputtivat vaihtoehdon pian pois. Pyrkisimme tuomaan jutun kuviin symboliikkaa avoimen esittämisen sijaan. Tässä kokonaisuudessa on nähtävissä ja tulkittavissa useita Freemanin (2012) esittämiä tulkinnan eri tasoja ja kerroksia. Tutkimuskategorioiden elementtejä löytyy erityisesti epäsuoran ja symbolisen esittämisen tulkinnoista.

SANNA SIRVIÖ (vas.) ja Susanna Kierivaara kumpikin sairaalassienhoitajia. Heillä ja kumpikin alkaa työtään kirkossa. Kierivaara on kirkon kirkonkyläsihteerinä ja Sirviö on kirkon kirkonkyläsihteerinä.

Kutsumuksena kärsimys

Sairaalassienhoitajat Sanna Kierivaara ja Susanna Sirviö kohtaavat ammatikseen kuolemaa ja kärsimystä. Molemmille työ on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

ELINA SONKAJÄRVI TEKSTI // RISSA POHJAVIRTA KUVAI

Kuolema, kärsimys, suru ja muu. Nämä sanat ovat kirkon kirkonkyläsihteerien Sanna Kierivaaran ja Susanna Sirviön elämässä. He kohtaavat ne työssään, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on. He kohtaavat kuolemaa ja kärsimystä työssään, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on. He kohtaavat kuolemaa ja kärsimystä työssään, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on. He kohtaavat kuolemaa ja kärsimystä työssään, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kokonaistilanne
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kokonaistilanne
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kokonaistilanne
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kokonaistilanne
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Muovautuneita käsitteitä
Kierivaara ja Sirviö ovat sairaalassienhoitajia. Heidän työnsä on ollut kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on.

Kuva 14. Lähtöaukeama henkilöjutussa Kutsumuksena kärsimys.

Lähtöaukeaman pääkuvassa (kuva 14) avoimen esittämisen kategoriassa on paljon nähtävää. Päähenkilöt, kaksi naista, ovat kuvan keskellä ja ympäristönä on kirkko, mistä kertovat muun muassa korkeat penkkirivit ja alttari sekä muut kristinuskoon liitettävät elementit. Lennart Segerstrålenin alttarifresko *Elämän lähde* kertoo kyseessä olevan Rovaniemen pääkirkko. Toisella naisella on nähtävillä papinkaulus, joka kertoo tämän ammatin, vaikka muuten molemmat naiset ovat pukeutuneet vapaa-ajan vaatteisiin. Tekstissä kerrotaan, kuinka *"papinkauluksen näkeminen toki tuo monelle uskonnolliset asiat heti mieleen"*. Amatit tuodaan esiin myös ingressissä ja tekstissä. Tekstissä itse kirkkoa ei tuoda esiin avoimen esittämisen keinoilla, sillä haastattelu on tehty muualla.

Alttarifresko on myös yksi epäsuoran esittämisen tavoista. Mikäli alttarifreskon tunnistaa, tietää missä ollaan. Papinkaulus antaa käsityksen ammatista, vaikka naisilla ei olekaan yllään lipereitä. Tekstissä kerrotaan, että naiset ovat Rovaniemen seurakunnan sairaalapappeja.

Symboliikan kategoria täyttyy useista elementeistä, mikä on ominaista uskonnollisten aiheiden kohdalla. Päähenkilöiden keskinäinen toiminta kuvassa, toisilleen hymyily ja avoin olemus viestittävät lähestyttävyydestä ja toiveikkuudesta. Tekstissä symboliikkaa todennetaan kertomalla, kuinka *”heidän työhään on tarjota keskusteluapua ja olla läsnä elämän ehtoapuolen kohtaaville”* ja kuinka *”jokainen kohdattu ihminen jättää jäljen”*. Alttarifreskon Jeesus on symboli kärsimykselle ja toivolle, josta tekstissä kerrotaan paljon. Jutun otsikko korostaa tätä symboliikkaa. Päähenkilöiden vaatetus symboloi helposti lähestyttävyyttä, uskonnollisuutta ei tuoda näkyviin. Jeesuksen kärsimyksen ja pappien vaatetuksen symboliikkaa avataan tekstissä kertomalla, kuinka *”he kuuntelevat ja ottavat vastaan pelon ja kärsimyksen, elämän ilot ja hyvät hetket vakaumuksesta riippumatta”*. Papinkaulus on myös symbolinen. Tekstissä todetaan, että *”toisille sen näkeminen tuo lohtua, toisille se voi olla punainen vaate”*.

Kuva 15. Toinen aukeama henkilöjutussa kutsumuksena kärsimys.

Toisella aukeamalla kuvauspaikka on ulkona (kuva 15). Aukeaman pääkuvassa päähenkilöt on kuvattu läheltä ja avoimen esittämisen keinoin voidaan nähdä heidän piirteitään paremmin. Lähikuvasta voidaan tulkita, että vasemmalla puolella oleva päähenkilö on vanhempi. Papinkauluksia ei näe nyt kummallakaan.

Päähenkilöiden iät tuodaan tekstissä julki ja lukijalle selvennetään taiton keinoin, kumpi on kumpi: sitaattit kuvan molemmin puolin on valittu aivan kuin puhekupliksi osoittamaan päähenkilöitä. Pikkukuvassa päähenkilöt on kuvattu kauempaa keskustelemassa keskenään, mikä toistaa hieman kirkossa otettua kuvaa.

Epäsuoran esittämisen keinoin erityisesti pikkukuvan koivikko kertoo sijainnista. Rovaniemen kirkon ympäristössä on koivujen täyttämää puistoa, mikä kertoo, ettei olla kaukana kirkolta. Tätäkään sijaintia ei ole tuotu tekstissä esiin, mikä korostaa kuvan tulkinnan merkitystä.

Symboliikan kategoriassa voidaan tulkita päähenkilöiden asentoa ja ilmeitä. Molemmissa kuvissa päähenkilöt ovat joko lähellä toisiaan tai heidän kehonkielensä on toista kohtaan avoin. Tekstissä tätä avataan vanhemman papin sitaatilla: *”lhailen tätä Susannan edustamaa nuorta tiedostavampaa sukupolvea. Itse en tuossa iässä ollut vielä noin valmis.”*. Asennot ja ilmeet symboloivat tiivistä yhteistyötä ja samojen ajatusten äärellä olemista, joita tekstissä tuodaan esiin kertomalla, että *”joku meistä päivystää aina”* ja kuinka *”he kokevat työssään seuraavansa Jeesusta, joka kärsi ihmisten puolesta”*. Luonnon keskellä kuvattuna papit symboloivat maanläheisyyttä, he ovat läsnä muuallakin kuin kirkossa.

Kuvaajan ja toimittajan yhteistyö näkyy erityisesti symboliikan esiintuomisessa. Olimme sopineet haastateltavien kanssa tapaavamme kuvaajan kirkossa, mutta poikkeuksellisesti haastateltavat eivät olleet aluksi innostuneita kirkossa kuvattavaksi tulemisesta, sillä he eivät tee työtään kirkossa, vaikka seurakunnan työntekijöitä ovatkin. Heille ehdotus lammen rannalla kuvaamisesta oli luontevampi. Ymmärsin tämän hyvin, sillä haastattelussa oli käynyt ilmi, ettei kirkko ole niin sanotusti heidän toimistonsa, joten kirkossa kuvaaminen voisi olla turhan alleviivaavaa.

Huomasin, että haastateltavat tulivat hyvin juttuun kuvaajan kanssa, joten kun tämä ehdotti, että kuvia kaikesta huolimatta otettaisiin kirkossa vielä puiston jälkeen, haastateltavat suostuivat. Koin että haastateltavien ja kuvaajan dynamiikka toimi erittäin hyvin, joten jäin itse pois kirkossa kuvaamisesta, jotta tuo dynamiikka voisi toimia vapaasti. Olimme kuvaajan kanssa keskustelleet vahvoista kuvista kirkossa, joten tiesin että niitä olisi tulossa. Kuvien ja tekstin symboliikka saatiin sidottua lopulta hienosti aiheen ympärille.

4 Pohdinta

Tutkimuskohteena oli kuusi erilaista Lapin Kansan Luppo-viikonloppuliitteen printtilehden artikkelia ja niiden sisältämät 22 valokuvaa sekä kolme verkkoversion videota. Tekstit, valokuvat ja videot analysoitiin aineistopohjaisen sisällönanalyysillä, jossa kategorioina toimivat valokuvien käyttötapojen kolme mallia: avoin, epäsuora ja symbolinen (Tuomi & Sarajärvi 2002, 114; Huovila 2005, 150).

Analyyseistä tuli laajempia kuin olin ajatellutkaan, mutta silti tuntuu, että tutkimukseni on tuloksiltaan vain pintaraapaisu siitä, millaisiin voitaisiin päästä laajemmalla tutkimusmateriaalilla ja useammilla kategorioilla, ehkä jopa erilaisella teorialla kuten semantiikalla. Tutkimukseni on kuitenkin tiukasti rajattu käsittelemään tiettyä lehteä, aikaväliä ja omaa tuotantoani, mikä jättää tutkimukselle varaa jatkolle. Jatkotutkimuksessa voisi olla mahdollisuuksia esimerkiksi määrälliselle tutkimukselle, jossa tilastollisia muuttujia ovat esimerkiksi juttujen lukijamäärien vertailut.

Kuten aiemmin on jo todettu, tällaista tutkimusta ei ole tehty aiemmin, ainakaan Suomessa. Mediatutkimuksessa kuvajournalismia on kyllä tutkittu, mutta enemmän kuvien tulkinnan kannalta katsojalle tai lukijalle, eikä niinkään sitä, miten nuo tulkinnat on saatu yhdessä tekstin kanssa aikaan. Tutkimuksellani on metodeiltaan yhtäläisyyksiä jo mainittuun Catherine Lutzin ja Jane Collinsin teokseen *Reading National Geographic* (1994). Tyylillisesti tutkimuksessani on yhtäläisyyksiä Hannu Vanhasen teokseen *10+1 puheenvuoroa kuvareportaasista* (2004), jossa suomalaiset valokuvaajat kertovat töistään ja pohtivat myös yhteistyötään toimittajien kanssa. Kirjassa valokuvaaja Eetu Sillanpää toteaa:

”On tärkeää, että toimittaja ja kuvaaja tietävät yhdessä, että lähdetään tekemään samaa hommaa. Tosin tilanne voi muuttua matkan varrella, ja monesti muuttuukin. Etukäteen kerrotaan faktat ja ideat, ja jos tilanne sitten muuttuu, niin toimittaja ja kuvaaja kertovat siitä heti toisilleen. Sitten keskustellaan vielä ennen kuin ruvetaan tekemään, että saadaan se kokonaisuus synkkaamaan.” (Vanhanen 2004, 36).

Tämä sitaatti tiivistää hyvin tutkimuksen lähtökohtia ja tuloksia. Seuraavassa kappaleessa pohdin tutkimuksen tuloksia peilaten näihin aiempiin tutkimuksiin, omiin kokemuksiini ja tähän erinomaiseen Sillanpään tiivistykseen.

4.1 Johtopäätökset

Kun tarkastellaan analysoitujen artikkeleiden valokuvia, videoita ja tekstiä analyysimenetelmän avoimuuden, epäsuoran esittämisen ja symboliikan kautta, voidaan huomata, kuinka paljon asioita kuvat ja tekstit välittävät lukijalle. Esitettävät asiat ovat rakentuneet sekä valokuvaajan että toimittajan omaamien ja jaettujen tietojen avulla. Näiden jaettujen tietojen pohjalta valokuvaaja voi nähdä linssin läpi tarinan kannalta merkittäviä näkökulmia ja toimittaja taas saa kuvista juttuunsa valokuvaajan huomaamia asioita. Valokuvaajan valitsemat rajaukset esimerkiksi tuovat kuviin vaihtelevasti enemmän symboliikkaa tai avoimen esittämisen kautta toteavampaa ja dokumentoivampaa kuvaa. Tämä vaihtelu toteutuu myös tekstissä, tuoden siihen sekä narratiivista että toteavaa uutisellista ulottuvuutta. Nämä vaihtelut pitävät myös lukijan otteessaan. Lukija voi huomata tekstin sanojen toteutuvan kuvissa tai kuvien symboliikan edustettuna tekstissä.

Vaihtelua tapahtuu myös kuvien tulkinnan ja tekstin lukemisen vuorotteluna. Kuvien katsominen on nopeaa ja tekstin lukeminen hidasta, mikä rytmittää tarinaa lukijalle ja tekee lopputuloksesta jotain enemmän kuin vain osiensa summan. Legendaarisen Life-lehden kuvatoimittaja Wilson Hicks kuvasi tällaista onnistunutta kerrontaa, jossa kuvan ja tekstin yhdistelmä aiheutti lukijassa muistoihin ja mielikuviin liittyvän tunnereaktion, ”x-faktoriksi”. (Salo 2000, 100–101.)

Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että toimittajan ja kuvaajan yhdessä käymät keskustelut, molempien läsnäolo kuvaushetkellä sekä yhdessä tehty lopullinen kuvien valinta juttuun antavat lukijalle syvemmän käsityksen jutusta. Vanhasen teoksessa puhutaan kuvareportaasin mahdollisuuksista, jonka mukaan kuvilla on muun muassa tiettyjä merkityksiä ja konteksteja ja ne herättävät katsojissa sanoja. Näiden merkitysten, kontekstien ja sanojen ja kuvien välille rakennettava suhde ei välttämättä ole helppo, mutta se mahdollistaa laajemman tavan selvittää ja määritellä maailmaa. (Vanhanen 2004, 78.) Tämä määritelmä ja ajatus mielestäni näkyy tutkimustuloksissa, joissa kuvat ja tekstit on kategorioiden mukaan purettu osiin ja analysoitu ja saatu näin näkemys siitä, millaisena juttu lukijalle avautuu, kun sitä on ollut rakentamassa toimittaja ja valokuvaaja yhdessä.

Aiemmin esitetty valokuvaaja Eetu Sillanpään kuvaus (Vanhanen 2004, 36) toimittajan ja valokuvaajan yhteistyöstä todentaa omaa kokemustani ja tämän tutkimuksen lähteinä olevien juttujen tekoprosessia. Jutun teossa on ollut yhteinen päämäärä, jonka toteuttamiseksi on käyty keskusteluja ennen juttukeikkaa, sen aikana ja sen jälkeen. Suunnitelmat ovat voineet muuttua ja niiden tilalle on tehty uusia, lennosta tai ajan kanssa.

Juttujen teon ja kuvien ottamisen tilanteissa on annettu tilaa molempien ammattitaidolle: oltu hiljaa kun on pitänyt, ehdotettu vaihtoehtoja kun sille on ollut tarvetta ja oltu yhteisesti kiinnostuneita päähenkilöistä.

Olen pyrkinyt pitämään tutkimukseni objektiivisena ja tieteen teoriaan tukeutuvana, mutta luonnollisesti analysoidessani osittain itse tuottamaani materiaalia, subjektiivisuudella on tulokissa oma sijansa, jota edustaa analyysseissa kertomani jutun teon prosessi. Juttujen sisällön merkittävydestä ja kuvien ja tekstin yhteisestä vaikutuksesta kertoo myös se, että palaute itse juttujen päähenkilöiltä on ollut äärettömän positiivista. Kiitosta on tullut myös lukijoilta. Mikäli analyysia olisi tehty määrällisesti esimerkiksi lukijamääriä seuraamalla, toimittajan ja valokuvaajan yhteistyön merkityksestä voisi kertoa esimerkiksi henkilöjuttu *Luentoja onnesta* (liite 5), joka julkaistiin Lapin Kansan lisäksi sanomalehti Kalevassa, Hämeen Sanomissa sekä Turun Sanomissa. Laadukas, ajan ja ajatuksen kanssa tehty juttu voi ylittää paikallisuuden rajoja, mihin moni tekstin ja kuvan avoimuus, epäsuoruus tai symboliikka kuitenkin vahvasti perustuu: paikallisuuteen, jonkun asian tuttuuteen (Lauterer 2006, 14).

4.2 Oma oppiminen

Analysoidessani tutkimuskohteina olleita kuvan ja tekstin kokonaisuuksia, sain vahvistusta sille, minkä oman kokemukseni perusteella jo tiesin. Toimittajan ja valokuvaajan yhteistyö voi antaa lukijalle syvemmän ymmärryksen kokemuksen, sillä yhdessä kuvaaja ja toimittaja ovat päässeet lähelle päähenkilöitä, heidän tarinoitaan ja tapahtumia. Yhdessä toimittaja ja kuvaaja voivat vaikuttaa kuvattavan kohteen mielialaan ja tunnelmaan, nähdä ympärillään eri asioita ja luoda luottamussuhteen päähenkilön kanssa. Nämä asiat näkyvät mielestäni analysoitavien Lapin Kansan Loppo-viikonloppuliitteen jutuissa, antaen vastauksen alkuperäiseen tutkimuskysymykseen.

Tutkimusta tehdessäni opin myös sen, kuinka tärkeää on, että toimittaja on myös itse kiinnostunut visuaalisesta esittämisestä ja siitä, miten kuva toimii ja mitä se voi kertoa. Loppo-viikonloppuliitteen kaltaisia juttukokonaisuuksia ei voi tehdä vain teksti edellä, mistä ainakin vanhan koulukunnan valokuvaajat tuntuvat toimittajia syyttävän. Tiedän myös, että olen ollut itse toimittajana onnellisessa asemassa työskennellessäni näiden valokuvaajien kanssa, joiden töitä tutkimuksessani analysoin. He ovat alansa intohimoisia ammattilaisia, joilla on vakaa tuntemus alueen ihmisistä, historiasta ja kulttuurista. Heillä on oma tyylinsä, vahva visionsa, mutta he ovat ottaneet auliisti vastaan ideoita ja ehdotuksia erilai-

sista kuvakulmista. Opinnäytetyöni myötä ymmärrän ja näen jutun kokonaisuutena laajemmin, niin toimittajan, kuvaajan kuin lukijankin näkökulmasta, mikä tulee varmasti auttamaan minua journalistin työssä tulevaisuudessa. Tutkimukseni antaa myös perusteet vaatia työnantajalta aikaa ja resursseja toteuttaa tutkimuksen kohteena olleita juttutyyppejä laadukkaasti.

Opinnäytetyöni on antanut minulle eväitä työelämään ja toivon mukaan se antaa vaihtoehdoisen näkemyksen myös toimituksille, kun juttujen tekoa resursoidaan. Opinnäytetyöni idea syntyi, kun esimieheni Lapin Kansassa kysyi, mitkä ovat olleet parhaita hetkiä lehdessä työskennellessä? Vastaukseni oli, että juttukeikat yhdessä valokuvaajan kanssa ja niiden juttujen työstäminen, joita keikalta haettiin.

Korkeakoulujen lopputöistä sanotaan aina, että aiheen tulisi olla jotain, mikä kiinnostaa itseä, että työ saadaan saatettua maaliin. Tämä neuvo toimi omalla kohdallani mainiosti. Löysin aiheen, jota ei ollut tutkittu paljoa aiemmin, joten pystyin tuottamaan ainakin osittain uutta tietoa. Minulla oli dokumentit ja materiaalit valmiina, joten pääsin työn pariin nopeasti. Suurin haaste oli löytää tieteen teoria ja tutkimusmetodi, joka soveltuisi materiaalin analysoimiseen. Onnistuin sellaisen löytämään, vaikka se ehkä hieman yksinkertaistettu versio onkin. Aineistopohjaisella sisällönanalyysillä pystyin saavuttamaan objektiivisempia tuloksia, ottaen huomioon sen, että aineisto oli omaa tuotantoani. Asetin opinnäytetyölleni melko tiukan aikataulun, josta onnistuin pitämään kiinni. Työn nopeaa edistymistä auttoivat pitkän työelämäkokemuksen myötä opittu aikatauluttaminen, opintovapaa, aiemmassa koulutuksessa tehty gradu, sekä Haaga-Helian selkeät opinnäytetyöohjeet, kirjaston henkilökunta ja ohjaavien opettajien tuki.

Lopuksi haluankin kiittää opinnäytetyönohjaajaani Päivi Peltosta kannustuksesta ja läsnäolosta sekä hyvistä suuntaa antavista kysymyksistä ja lähdevinkeistä. Kiitos myös Lapin Kansan valokuvaajille ja toimitukselle, joiden ansiosta jutut ovat nähneet päivänvalon ja näin tulleet osaksi tätä tutkimusta.

Lähteet

- Apajalahti, H. 2013. Media murtuu – uusi suomalainen kuvajournalismi nousee. Opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Journalismin koulutusohjelma. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67077/ApajalahtiONTKuvajournalismi.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Luettu: 13.9.2021.
- Bock, Mary A. 2011. Newspaper journalism and video: Motion, sound and new narratives. SAGE journals. Luettavissa: <https://journals-sagepub-com.ezproxy.haaga-helia.fi/doi/10.1177/1461444811421650>. Luettu: 21.10.2021.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino. Tampere.
- Forsgård, P. 2004. Hyvä kuva! Viestijän valokuvausopas. Tammer-Paino Oy. Tampere.
- Freeman, M. 2011. Miten valokuva toimii. Ilex Press Ltd. Itä-Sussex.
- George-Palilonis, J. 2013. The multimedia journalist. Oxford University Press. New York.
- Grönfors, M. & Vilkkä, H. (toim.). 2008. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. Sofia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkkä. Hämeenlinna. Luettavissa: http://vilkkä.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf. Luettu: 15.12.2021.
- Helsingin Sanomat toim. 2017. Kaisa Viitanen ja Katja Tähjä valittiin vuoden freelance-reiksi. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005162407.html>. Luettu: 15.12.2021.
- Hogarth, M. 2019. Writing feature articles. Routledge. New York.
- Huovila, T. 2004. Toimittaja – tiedon etsijä ja vaikuttaja. WSOY. Porvoo.
- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Suomen Yliopistopaino Oy. Helsinki.
- Kolodzy, J. 2013. Practicing convergence journalism. Routledge Taylor & Francis Group. New York.
- Kotilainen, L. 1989. Hyvä lehtijuttu – kirjoittajan opas. WSOY. Juva & Porvoo.
- Kuusela, M. 2019. Suomen paras valokuvaaja on kuollut – Raine Lehtoranta näki maailman toisin, kauniimmin. Aamulehti. Luettavissa: <https://www.aamulehti.fi/kulttuuri/art-2000007441346.html>. Luettu: 8.11.2021.
- Lauterer, J. 2006. Community journalism: Relentlessly local. University of North Carolina Press. Luettavissa: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/haaga/reader.action?docID=880252&query=>. Luettu 22.10.2021.
- Malkavaara, L. 2016. Toimittaja Ilkka Malmberg 1954–2016 – journalismin mestari on poissa. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000004892791.html>. Luettu: 18.10.2021.
- Mäenpää, J. & Männistö, A. 2009. Kun kaikki videoivat kaikkea. Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino Oy. Tampere.

- Mäenpää, J. 2016. Uutiskuvat toden ja tulkinnan välissä: Objektiivisuuden rakentuminen kuvajournalismin ammattikäytännöissä. Media ja viestintä nro. 39. Luettavissa: <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/61410>. Luettu: 12.9.2021.
- Männikkö, P. 2012. Kuvajournalismi suomalaisten aikakauslehtien tablettiversioissa. Opin-
näytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/48561/Mannikko_Pirita.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu: 19.10.2021.
- Jyrkiäinen, J. 2017. Sanomalehdistö. Teoksessa Suomen mediamaisema. Nordenstreng. K. & Nieminen, H. (toim.) Vastapaino. Tampere.
- Nousiainen, A. 1998. Reportaasin renessanssi. Teoksessa Journalismia! Journalismia? Kantola, A & Möre, T. (toim.) WSOY. Juva.
- Rantanen, L. 2007. Mistä on hyvät lehdet tehty? Hill and Knowlton Finland Oy. Helsinki.
- Rose, G. 2016. Visual methodologies. SAGE Publications Ltd. Lontoo.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2009. Menetelmäopetuksen tietovaranto Kvali-MOTV. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Luettavissa: <https://courses.helsinki.fi/sites/default/files/course-material/4453723/kvalitatiivisten%20menetelmien%20verkko-oppikirja.pdf>. Luettu: 15.12.2021.
- Saarijärvi, T. 2002. Nuori toimittaja rakastui kuviin. Helsingin Sanomat. Luettavissa: <https://www.hs.fi/ihtiset/art-2000004069920.html>. Luettu: 8.11.2021.
- Salo, M. 2000. Imageware – Kuvajournalismi mediafuusiossa. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.
- Seppänen, J. 2005. Visuaalinen kulttuuri. Vastapaino. Tampere.
- Seppä, A. 2012. Kuvien tulkinta. Tammerpaino. Tampere.
- Sonkajärvi, E. 2021. Häpeän särkijä – Muisto äidistä ohjaa työtä. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000004892791.html>. Luettu: 19.10.2021.
- Sonkajärvi, E. 2021. Karigasniemellä eletään rajan ehdoilla – Pohjoisen kauneuden löytäneet kotimaan matkailijat tuovat koronan kurittamaan kylään elämää. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.lapinkansa.fi/karigasniemella-eletaan-ajan-ehdoilla-pohjoisen-k/3793568>. Luettu: 21.10.2021.
- Sonkajärvi, E. 2021. Erämaan kutsu. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.lapinkansa.fi/kaukana-kaupungista-tatu-terho-toteutti-haaveensa/3809910>. Luettu: 8.11.2021.
- Sonkajärvi, E. 2021. Utsjoen kunnanjohtajuus oli Vuokko Tieva-Niittyvuopiolle uusi alkua, jota ovat ohjanneet perhesiteet ja halu vaalia perinteitä. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.lapinkansa.fi/utsjoen-kunnanjohtajuus-oli-vuokko-tieva-niittyvuoko/3880054>. Luettu: 9.11.2021.
- Sonkajärvi, E. 2021. Tohtori tuli kaupunkiin. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.lapinkansa.fi/kymmenen-vuotta-sitten-rovaniemalainen-kuntosalioh/3909921>. Luettu: 10.11.2021.

Sonkajärvi, E. "Kuoleman edessä me kaikki olemme yhtä tietämättömiä" – Sairaalasielunhoitajille työ kivun ja kärsimyksen äärellä on kutsumus, jossa ihminen otetaan vastaan sellaisena kuin hän on. Lapin Kansa. Luettavissa: <https://www.lapinkansa.fi/kuoleman-edessa-me-kaikki-olemme-yhta-tietamattomi/3924394>. Luettu: 12.11.2021.

Suhola, A., Turunen, S. & Varis, M. 2005. Journalistisen kirjoittamisen perusteet. Oy Finn Lectura Ab. Helsinki.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Vanhanen, H. 2004. 10+1 puheenvuoroa kuvareportaasista. Kirjapaino Uusimaa Oy. Porvoo.

Viitanen, K. & Tähjä, K. 2016. Karkotetut. Kustantamo S&S. Jelgava, Latvia.

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

Wright, T. 2011. Press photography and visual rhetoric. Teoksessa The SAGE handbook of visual research methods. Margolis, E. & Pauwels, Luc. (toim.) SAGE Publications Ltd. Lontoo.

Verkkoversio: <https://www.lapinkansa.fi/karigasniemella-eletaan-rajan-ehdoilla-pohjoisen-k/3793568>

ELINA SONKAJÄRVI TEKSTI // EIRO KERSKILÄ KUUNTO

[illegible]

Luppo

VIikonvaihdeliite

Erämaan kutsu

Tatu Terho jätti etelän kaupungin hälinän taakseen ja toteutti unelmansa elämästä pohjoisessa. Työkseen hän samoilee Pohjois-Lapin kansallispuistoissa ja pitää huolen, että retkeilijät löytävät oikean tien ja kunnostetun taukopaikan.

• VIikonvaihte 2-5

Luppo

VIIKONVAIHDELIITE

Perinteiden vaalija

Utsjoen kunnanjohtajuus oli Vuokko Tieva-Niittyvuopioille uusi alkua, jota ohjasivat perhesiteet. Rakkaus saamelaiseen poromieheen kasvatti yhteyden Utsjoen elämäntapaan, jota hän on työssäänkin pyrkinyt vahvistamaan.

VIIKONVAIHDE 2-3

Komppien pääl lausua vltroaaren vaiho-
seen, joka oli henkilikokoinen haastatte-
lu Lontossa.

Klvi lmi, etti kuuukoden pitist pitlis-
lentii takaisin komppien matkailukajen
kassa.

Hän oli pöjett siisti.

Kärsivällisyyden vuosi

[illegible]

Väriymmärretty tieteenala

[illegible]

Liiketoimintaan liittyvät tavoitteet

Positiivisen psykologian lähte ei ole uusi. Nykyisen psykologian tietorekko ja koulutus tarveherkkinä kehittäjiä Abraham Maslow muistatti sen jo vuonna 1954.

"Sainoin itselleni, että jaksaa vuosi.
Jos vuoden päästä tuntuisi vielä
näin vaikealta, saisin luvan
matkata maitojunalla kotiin."

KUKA?
Hanna Kampman o.s. Remsu

- Syntynyt Rovaniemellä vuonna 1992.
- Täällä tutkijana ja kummitutkijana Helsingin yliopiston psykologian laitoksella.
- Opiskeli Wittenbergin paikan Legen Ammatillisen koulutuksen.
- Positiivisen psykologian maisteritutkinto Helsingin yliopistossa vuonna 2015.
- Käsitteet, tulkinnat ja haastatukset 2021.
- Ajatuksia perheeseen Lontoon Green Schoolista.
- Perheeseen kuuluu vaimo, Oskari Kämperin ja Joonas ja polku Riihe.
- Varsinkin Pikko ja Joona Rannu asuvat Rovaniemellä.
- Isäni Pasi Rannu on näytelmäkirjuri.

HANNA KAMPAN oli aina ollut kiinnostunut psykologiasta, mielen ja kehon yhteisestä. Hän löysi passion psykologian alalta ja teki, että se olisi hänen kutsunsa.

Psykologia tutki nauttimien käytettä-
mistä vaahtomaan hyvien elämisen ja mielen
terveyden kannalta. Sodan jälkeen näi-
ti, ja joku eriti voinut.

Yhteiskunta on kuitenkin ollut valti-
varti kirkkovaltuutusta, pitkin aita ma-
neste pöytä ja ahterit hienosti vau-
ttaa. Terveystieteiden tutkimus on kars-
nut. Karsiminen korostaa, että elämä on
eläjä ja on eläminen merkittävästi psykolo-
giallisesta.

Yhteiskunta on kehittänyt laajaa hyödyllistä
yhteiskuntaa ihmisten valvonnalla ja mikä
toteutuu eläimillä merkityksellisesti.

Tutkimusta on jatkettu, mikä järkeä ei
ole.

Vuonna 1968 tuttti aikoina alkoi tyyli-
tyksellisesti nauttimien psykologian profes-
sori Martin Seigelman.

Yhteiskunta on kuitenkin valvonnalla
tutkimusta ja eläimien eläimien asien
valvonnasta: ovat positivistien
psykologian tutkimusta.

Yhteiskunta on.

Kansainvälinen tutkimus eläimien
tutkimus valvonnalla.

Oleminen hienosti tutkittiin todeti-
mista.

[illegible]

– Matka trauun jalkaan osi aina henkilökohtainen. On tyylin luonnollista olla kokenutta kaverikokemusta ja siksi siinä ei tullut koskaan mitään ihmeellistä vastaan, Korpunen selvittää.

[illegible]

Terveystietoa
 Puhelutietä vakuutuspolitiikka. Käsittömetodi on tutkumassa lähtien.
 Määrätyksien osalta laatu.
 Jos haluat tietää, on helppo tietää työssä, on
 Tässä osassa haluat Käsittömetodiä
 on, kun haluat vakuutuspolitiikka, josta on
 helppo tietää esimerkiksi Terveystietoa.
 Jos haluat tietää työssä, mutta tunnet siksi
 politiikkaa.
 Jos haluat käsittömetodiä, on siksi.
 Se on siksi.
 - Käsittömetodiä vakuutuspolitiikka, on siksi.
 mutta on esimerkiksi käsittömetodi, josta on
 helppo tietää esimerkiksi Terveystietoa, on
 käsittömetodiä.
 Käsittömetodi on esimerkiksi käsittömetodi
 politiikkaa josta on siksi käsittömetodiä.
 on siksi.
 Hän on käsittömetodi.
 Hän on käsittömetodi Terveystietoa, on
 siksi.
 Hän on käsittömetodi vakuutuspolitiikka, josta
 on siksi käsittömetodiä.
 Hän on käsittömetodi Terveystietoa, on
 siksi.
 Hän on käsittömetodi vakuutuspolitiikka, on
 siksi käsittömetodiä.
 Hän on käsittömetodi Terveystietoa, on
 siksi käsittömetodiä.

- Terveystiet, että kädellä otta-
jasta tuolloin lähten ja vo-

[illegible][illegible]

*OLIN jättänyt työtään ja lähtenyt mukaan vapaaehtoisiksi. Kampaan kertonut positiivisen psykologian asiantuntijana alan parhaimmista tilaajista.

